

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ, СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ

ЄВРОПЕЙСЬКА КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНА СИСТЕМА

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

освітній ступінь	<u>бакалавр</u>
галузь знань	<u>01 Освіта</u>
спеціальність	<u>017 Фізична культура і спорт</u>

Ізмаїл – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про факультет та випускову кафедру.....3
2. Опис освітньої програми спеціальності.....4
3. Інформація про окремі компоненти освітньої програми.....11

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ФАКУЛЬТЕТ ТА ВИПУСКОВУ КАФЕДРУ

1.1. Інформація про факультет

Назва: педагогічний факультет

Адреса: вул. Рєпіна, 12 (ауд. 103) м. Ізмаїл

Телефон деканату: +380688405360

Веб-сторінка факультету: <http://idgu.edu.ua/faculties/pedfak>

Електронна пошта: idgu_pedfakultet@ukr.net

Декан факультету: доктор педагогічних наук, професор, дійсний член академії вищої школи України та міжнародної академії соціальних і педагогічних наук Кічук Надія Василівна

1.2. Інформація про кафедру

Назва: кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та фізичної культури

Адреса: вул. Рєпіна, 12 (ауд. 216) м. Ізмаїл

Телефон:

Веб-сторінка факультету: <https://vk.com/id458436733>. Social Pedagogy-Amp-Work

Електронна пошта: furduy_70@i.ua

Завідувач кафедри: кандидат педагогічних наук, доцент Фурдуй Світлана Борисівна

Освітня програма: Фізична культура і спорт: тренерсько-викадацька діяльність

2. ОПИС ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Ізмаїльський державний гуманітарний університет Педагогічний факультет Кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та фізичної культури
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Кваліфікація: Бакалавр фізичної культури і спорту за спеціалізацією «Тренерсько-викладацька діяльність»
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт: тренерсько-викладацька діяльність»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Планується в 2020 році
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQFLLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Термін дії до 1 липня 2020 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://idgu.edu.ua/ects
2 – Мета освітньої програми	
Програма призначена для підготовки фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, під час професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Освіта / Педагогіка / Фізична культура і спорт / Тренерсько-викладацька діяльність Об'єкти вивчення та діяльності: сфера фізичної культури і спорту Теоретичний зміст предметної області: парадигми, концепції, теорії фізичної культури і спорту; соціально-гуманітарні науки; педагогіка і психологія; основи анатомії, фізіології, біохімії, гігієни, спортивної медицини; загальна теорія здоров'я, здорового способу життя. Методи, методики та технології: загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності; спостереження, опитування, тестування та вимірювання у фізичній культурі і спорті; словесні, наочні та практичні методи фізичного виховання та спортивної підготовки; технології організації та

	<p>проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів; надання долікарської допомоги; інформаційно-комунікаційні технології.</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікативне обладнання; спеціалізоване програмне забезпечення; фізкультурно-спортивне спорядження та обладнання.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Освітньо-професійна програма орієнтована на академічну підготовку фахівців галузі фізичної культури і спорту, забезпечення рухової активності людей з метою їх гармонійного, передусім фізичного розвитку та ведення здорового способу життя; уніфіковане порівняння досягнень людей у фізичній, підготовленості шляхом проведення спортивних змагань та відповідної підготовки до них
Особливості програми	Програма поєднує теоретичний зміст предметної області з можливістю опанування додаткових фахових компетентностей в галузі фізичної культури і спорту, оволодіння методиками їх навчання з метою розширення професійної кваліфікації здобувачів.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Бакалавр фізичної культури і спорту за спеціалізацією «Тренерсько-викладацька діяльність» може займати первинні посади згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010:</p> <p>3475.82 Тренер з виду спорту (федерації, збірної чи клубної команди, спортивної школи і т. ін.)</p> <p>3475.2 Тренер-викладач з виду спорту (спортивної школи, секції і т. ін.)</p> <p>3475 Фітнес – тренер</p> <p>3475.3 Інструктор з фізкультури</p>
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання; реалізація індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти; забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності; поєднання теоретичного навчання з практичною спрямованістю підготовки фахівців. Освітній процес здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; факультативні заняття; контрольні заходи. Основними видами навчальних занять в Університеті є: лекція; лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття; консультація.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та традиційною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, не зараховано). Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти включає вхідний, поточний, проміжний, підсумковий семестровий, відстрочений, ректорський контроль знань та атестацію.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у

	<p>процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>
<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК 2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій. ЗК 4. Здатність працювати в команді. ЗК 5. Здатність планувати та управляти часом. ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗУ 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості. ФК 2. Здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях. ФК 3. Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення. ФК 4. Здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують. ФК 5. Здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя. ФК 6. Здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту. ФК 7. Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини. ФК 8. Здатність проводити біомеханічний аналіз рухових дій людини. ФК 9. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів. ФК 10. Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми. ФК 11. Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом. ФК 12. Здатність використовувати спортивні споруди,</p>

	<p>спеціальне обладнання та інвентар. ФК 13. Здатність застосовувати сучасні технології управління суб'єктами сфери фізичної культури і спорту. ФК 14. Здатність до безперервного професійного розвитку. ФК 15. Здатність застосовувати сучасні технології тренерсько-викладацької діяльності.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>ПРН 1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем. ПРН 2. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування. ПРН 3. Уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій. ПРН 4. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення. ПРН 5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег. ПРН 6. Мати базові знання з проведення досліджень проблем фізичної культури і Спорту, підготовки та оформлення наукової праці. ПРН 7. Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами. ПРН 8. Здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань. ПРН 9. Демонструвати готовність до зміцнення особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя, проведення роз'яснювальної роботи серед різних груп населення. ПРН 10. Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи. ПРН 11. Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту. ПРН 12. Аналізувати процеси становлення та розвитку різних напрямів спорту, олімпійського руху та олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях. ПРН 13. Використовувати засвоєнні уміння і навички занять популярними видами рухової активності оздоровчої спрямованості. ПРН 14. Застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом. ПРН 15. Визначати функціональний стан організму людини та обґрунтовувати вибір засобів профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і</p>

	<p>спортом.</p> <p>ПРН 16. Надавати долікарську медичну допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі людини.</p> <p>ПРН 17. Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.</p> <p>ПРН 18. Аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом.</p> <p>ПРН 19. Аргументувати управлінські рішення для вирішення проблем, які виникають в роботі суб'єктів фізичної культури і спорту; мати навички лідерства.</p> <p>ПРН 20. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p> <p>ПРН 21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПРН 22. Знати та розуміти сутність, принципи, мету, завдання, засоби та методи спортивної підготовки, обговорює особливості змагальної діяльності та організацію й проведення спортивних змагань, структуру тренувального процесу, основи відбору і орієнтації спортсменів, основи моделювання та прогнозування у підготовці спортсменів; визначає позатренувальні та позазмагальні засоби стимулювання працездатності та відновлювальних процесів.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Проектна група спеціальності складається з трьох науково-педагогічних працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи і мають науковий ступінь та вчене звання. Науково-педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес, мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у пункті 30 чинних Ліцензійних умов. При цьому склад групи забезпечення відповідає вимогам: частка тих, хто має науковий ступінь та/або вчене звання становить понад 50 відсотків; частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора понад 10 відсотків загальної кількості членів групи забезпечення.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями для проведення освітнього процесу становить понад 2,4 м². на одного здобувача освіти. Забезпеченість навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням повинна становити не менше ніж 30%. Здобувачі вищої освіти, які цього потребують, забезпечені гуртожитком (100%). Соціально-побутова інфраструктура: бібліотека, у тому числі читальний зал; пункти харчування (їдальня та два буфети); актові зали; спортивні зали та спортивні майданчики; студентський палац (клуб); медичний пункт. Здобувачі вищої освіти забезпечені комп'ютерними робочими місцями (комп'ютерна техніка із строком експлуатації не більше восьми років), лабораторіями, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання освітнього процесу.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді понад 4 найменування. Доступ до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю. Наявність офіційного веб-</p>

	сайта закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/ видавнича/атестаційна (наукових працівників) діяльність, зразки документів про освіту, умови для доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація). Наявність сторінки на офіційному веб-сайті закладу освіти англійською мовою, на якому розміщена основна інформація про діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітні/освітньо-наукові програми, зразки документів про освіту). правила прийому іноземців та осіб без громадянства, умови навчання та проживання іноземців та осіб без громадянства, контактна інформація (у разі започаткування або провадження підготовки іноземців та осіб без громадянства). Наявність електронних освітніх ресурсів на основі платформ дистанційного навчання MOODLE та Google Suite for Education, автоматизованої системи управління освітнім процесом. Навчально-методичне забезпечення: опис освітньої програми, початковий план, робочі програми навчальних дисциплін, навчальні матеріали з кожної дисципліни навчального плану, програми практичної підготовки, методичні матеріали для проведення атестації здобувачів вищої освіти.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ІДГУ та закладами вищої освіти України (Державний вищий навчальний заклад «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», Донецький національний університет імені Василя Стуса, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка).
Міжнародна кредитна мобільність	Угоди щодо академічного обміну та проведення навчальних практик з Галацьким університетом «Дунеря де Жос» (Universitatea Dunarea de Jos din Galați , Румунія), Кишинівським педагогічним університетом імені І. Крянге (Universitatea Pedagogică de Stat “Ion Creangă”, Республіка Молдова)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	не передбачено

2.1. Перелік компонентів освітньої програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Основи філософських знань	4	іспит
ОК 2.	Українська мова	4	залік
ОК 3.	Основи академічного письма	3	залік
ОК 4.	Україна в європейській історії та культурі	4	іспит
ОК 5.	Інформаційно-комунікаційні технології за професійним спрямуванням	3	залік
ОК 6.	Англійська мова	9	залік, іспит

ОК 7.	Права людини та громадянське суспільство в Україні	3	залік
ОК 8.	Педагогіка	6	іспит
ОК 9.	Психологія	6	іспит
ОК 10.	Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень	3	залік
ОК 11.	Анатомія та фізіологія людини	4	іспит
ОК 12.	Гігієна фізичного виховання	3	залік
ОК 13.	Біохімія з основами біохімії спорту	4	іспит
ОК 14.	Біомеханіка фізичних вправ та спортметрологія	3	іспит
ОК 15.	Теорія та методика фізичного виховання	3	іспит
ОК 16.	Теорія та методика дитячого і юнацького спорту	8	іспит, іспит
ОК 17.	Технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності	3	іспит
ОК 18.	Основи медичних знань та долікарської допомоги	4	іспит
ОК 19.	Методика фізичної реабілітації	3	залік
ОК 20.	Спортивна фізіологія	4	залік
ОК 21.	Спортивні споруди та обладнання	3	іспит
ОК 22.	Спортивна медицина	4	іспит
ОК 23.	Історія фізичної культури та олімпійський спорт	3	іспит
ОК 24.	Управління в сфері фізичної культури	3	залік
ОК 25.	Психологія спорту	4	іспит
ОК 26.	Курсова робота з теорії та методики фізичного виховання	1	захист
ОК 27.	Курсова робота з теорії та методики викладання виду спорту	1	захист
ОК 28.	Навчальна практика (ознайомча)	3	захист
ОК 29.	Навчальна практика (тренерська)	6	захист
ОК 30.	Виробнича практика (тренерська)	6	захист
ОК 31.	Виробнича практика (педагогічна)	9	захист
ОК 32.	Англійська мова 2		іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		132	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Вибірковий блок 1 (за вільним вибором факультету)</i>			
ВБ 1.1.	Теорія і методика викладання обраного виду спорту (баскетбол, волейбол, футбол/легка атлетика, гімнастика, атлетизм)	26	залік, іспит
ВБ 1.2.	Теорія та методика спортивного тренування	4	іспит
ВБ 1.3.	Теорія та методика професійного спорту	4	залік
ВБ 1.4.	Реабілітаційна психологія	4	іспит
ВБ 1.5.	Організація оздоровчої роботи, лікувальна фізична культура та масаж	5	іспит
ВБ 1.6.	Адаптація та функціональні резерви спортсменів	4	іспит
ВБ 1.7.	Спортивний туризм	4	залік
ВБ 1.8.	Курсова робота з методики спортивного тренування	1	захист
<i>Вибірковий блок 2 (за вільним вибором студентів)*</i>			
ВБ 2.1.	Етика та естетика / Історія релігій	4	залік
ВБ 2.2.	Підприємництво та бізнес-культура / Мультимедіа технології та основи web-дизайну за професійним спрямуванням	4	залік
ВБ 2.3.	Спортивно-педагогічне вдосконалення з волейболу /Спортивно-педагогічне вдосконалення з баскетболу	4	залік
ВБ 2.4.	Безпека праці / Техніка безпеки за профспрямуванням	4	залік
ВБ 2.5.	Спортивно-педагогічне вдосконалення з оздоровчої	4	залік

	гімнастики /Спортивно-педагогічне вдосконалення з атлетизму		
ВБ 2.6.	Людина в сучасному соціумі / Основи безпеки життєдіяльності та валеологія	4	залік
ВБ 2.7.	Вікова фізіологія та валеологія / Валеологія рухової активності	4	залік
ВБ 2.8.	Фізіологічні основи фізичного виховання / Основи здоров'я людини	4	залік
ВБ 2.9.	Психологія лідерства / Візуальна психодіагностика	4	залік
ВБ 2.10.	Спортивно-педагогічне вдосконалення з кульової стрільби /Спортивно-педагогічне вдосконалення з нетрадиційних видів спорту	4	залік
ВБ 2.11.	Плавання з методикою навчання / Спортивно-педагогічне вдосконалення з настільного тенісу	4	залік
ВБ 2.12.	Психологія ділового спілкування / Практикум з конфліктології	4	залік
ВБ 2.13.	Науково-педагогічні засади здорового способу життя / Корекційна педагогіка у фізичному вихованні	4	залік
ВБ 2.14.	Спортивно-педагогічне вдосконалення з футболу / Спортивно-педагогічне вдосконалення з бадмінтону	4	залік
ВБ 2.15.	Спортивно-педагогічне вдосконалення з гандболу / Організація та методика роботи в оздоровчих та спортивних таборах	4	залік
Загальний обсяг вибіркового компонента:		108	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.1.2. Форма атестації здобувачів

Атестація здійснюється у формі атестаційного екзамену з тренерсько-викладацької діяльності та медико-біологічних основ фізичної культури. Атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр з фізичної культури та спорту за спеціалізацією «Тренерсько-викладацька діяльність».

Керівник програми чи еквівалентна посада

Гарант освітньої програми – кандидат філософських наук, доцент Ярчук Геннадій Васильович.

3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОКРЕМІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Обов'язкові компоненти **Основи філософських знань**

1. КОД: ОК 1.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 2

4. ЛЕКТОР: доц. Запорожченко О. В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність приймати обґрунтовані рішення.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: специфіку філософії як особливого типу світогляду, її функції, завдання, проблемне поле; понятійно-термінологічний апарат курсу; основні напрямки філософії та історію їх виникнення; основних представників світової філософії та їх базові концепції та ідеї; особливості та проблематику філософських пошуків у кожному епоху розвитку людства; основні джерела філософських знань.

вміти: обґрунтовувати свою світоглядну позицію щодо важливості знань з основ філософії; порівнювати між собою різні філософські погляди, ідеї, концепції; аналізувати вплив соціокультурних чинників на формування філософських ідей, проблематику філософських пошуків; коректно використовувати філософські терміни та поняття під час усних відповідей на семінарських заняттях, складати термінологічні словники, застосовувати філософські терміни для експлікації власної думки; здійснювати самостійний пошук інформації з використанням різноманітних ресурсів.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Вступ до історії з основами наукових досліджень

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Філософія як форма суспільної свідомості. Структура, предмет і функції філософії. Стародавня філософія як зародок і колыска всіх наступних типів філософії. Основні філософські поняття античної філософії. Нові умови розвитку філософії. Від політеїзму до монотеїзму. Релігійний характер філософських пошуків. Філософія епохи Відродження.

Тема: Представники європейської філософії Нового часу. Соціальні та антропологічні ідеї Нового часу та філософія Просвітництва. Загальна характеристика німецької класичної філософії, її представники. Марксистська філософія. Антропологічні напрямки в західній філософії. Проблема несвідомого та ірраціонального. Філософія людського існування (екзистенціалізм). Еволюція релігійної філософії. Сцієнтистські напрямки. Позитивізм та його різновиди. Структуралізм та модернізм в сучасній філософії.

Тема: Філософська думка Київської Русі. Києво-Могилянська академія як осередок розвитку філософії в Україні. Проблема людини у філософських роздумах Г.Сковороди. Проблема звільнення людини і нації у творах мислителів Кирило-Мефодіївського братства. Розробка антропологічного принципу та ідея суспільного прогресу у творчості Франка, Драгоманова, Грушевського та ін. Подальший розвиток філософської думки в Україні.

Тема: Буття як універсальна філософська категорія. Свідомість людини як духовний спосіб орієнтації її у реальності буття. Загальний зміст і форми пізнавальної діяльності. Істина як процес. Природні передумови, матеріальні та духовні засади людського життя. Суспільне виробництво, його архітектоніка. Економічна, соціальна, політична і духовна сфери життя людей. Соціальна структура суспільства. Суспільна свідомість. Проблема сенсу, цінності і самоцінності людського життя у духовному досвіді людства. Ідея цілісної людини як вираз сенсу людського життя. Свобода і гуманізм. Свобода і культура.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Історія філософії: підручник / А. К. Бичко, І. В. Бичко, В. Г. Табачковський. — К., 2001.
2. Огородник І. В. Історія філософської думки в Україні : навч. посібник / І. В. Огородник, В. В. Огородник. — К., 1999.
3. Філософія : навч. посібник / за ред. І. Ф. Надольного. — 5-е вид., випр. і доп. — К. 2005.
4. Федів Ю., Мозгова Н. Історія української філософії: навч. посібник / Ю. Федів, Н. Мозгова. — К., 2001.
5. Чижевський Д. Нариси з історії філософії в Україні / Д. Чижевський // Твори. В 4 т. / під заг. ред. В. Лісового. — К., 2005.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

1. КОД: ОК 2.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: доц. Циганок І. Б.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. Навички міжособистісної взаємодії.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: основні питання з лінгвістики, зокрема фонетики, фонології, лексикології, фразеології, лексикографії, граматики української мови, стилістики і культури української мови; різні аспекти ділового спілкування.

вміти: диференціювати мовні одиниці всіх мовних рівнів та здійснювати їх опис, правильно використовувати на письмі їх словоформи; розрізняти функціональні стилі української мови, спираючись на їхні ознаки;) грамотно писати тексти різних стилів; правильно писати документи різних видів, доречно використовуючи особливості документної мови.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Українська мова серед інших мов світу. Фонетика. Класифікація звуків української мови. Орфографія, орфоепія, пунктуація української мови. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія і фразеографія.

Тема: Словотвір і морфеміка української мови. Морфологія як вчення про частини мови. Іменник в українській мові. Прикметник в українській мові. Числівник в українській мові. Займенник в українській мові. Дієслово в українській мові. Незмінювані частини мови в українській мові. Синтаксис української мови. Словосполучення і просте речення. Складне речення. Пряма і непряма мова. Діалог. Заміна прямої мови непрямою. Цитати. Українська пунктуація.

Тема: Стилiстика української мови. Мовний стиль як сукупність засобів, вибір яких зумовлюється змістом, метою та характером висловлювання. Науковий стиль. Публіцистичний стиль. Художній стиль. Розмовний стиль. Офіційно-діловий стиль. Епістолярний стиль. Конфесійний стиль.

Тема: Ділове мовлення і культура мови. Літературна мова як оброблена форма загальнонародної мови. Культура мови, культура мовлення. Комунікативні якості мови. Культура усного мовлення.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська мова. – К., 2006.
2. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фонетика / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко. – К., 2010.
3. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко. – К., 2010.
4. Український правопис. – К., 2010.
5. Делюсто М. С. Типологія говірок межиріччя Дністра і Дунаю. – Ізмаїл, 2012.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Основи академічного письма

1. КОД: ОК 3.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 2

4. ЛЕКТОР: доц. Циганок І. Б.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. Навички міжособистісної взаємодії.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: основні питання з лінгвістики, зокрема фонетики, фонології, лексикології, фразеології, лексикографії, граматики української мови, стилістики і культури української мови; різні аспекти ділового спілкування.

вміти: диференціювати мовні одиниці всіх мовних рівнів та здійснювати їх опис, правильно використовувати на письмі їх словоформи; розрізняти функціональні стилі української мови, спираючись на їхні ознаки;) грамотно писати тексти різних стилів; правильно писати документи різних видів, доречно використовуючи особливості документної мови.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Українська мова серед інших мов світу. Фонетика. Класифікація звуків української мови. Орфографія, орфоепія, пунктуація української мови. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія і фразеографія.

Тема: Словотвір і морфеміка української мови. Морфологія як вчення про частини мови. Іменник в українській мові. Прикметник в українській мові. Числівник в українській мові. Займенник в українській мові. Дієслово в українській мові. Незмінювані частини мови в українській мові. Синтаксис української мови. Словосполучення і просте речення. Складне речення. Пряма і непряма мова. Діалог. Заміна прямої мови непрямою. Цитати. Українська пунктуація.

Тема: Стилїстика української мови. Мовний стиль як сукупність засобів, вибір яких зумовлюється змістом, метою та характером висловлювання. Науковий стиль. Публіцистичний стиль. Художній стиль. Розмовний стиль. Офіційно-діловий стиль. Епістолярний стиль. Конфесійний стиль.

Тема: Ділове мовлення і культура мови. Літературна мова як оброблена форма загальнонародної мови. Культура мови, культура мовлення. Комунікативні якості мови. Культура усного мовлення.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

6. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська мова. – К., 2006.
7. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фонетика / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко. – К., 2010.
8. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко. – К., 2010.
9. Український правопис. – К., 2010.
10. Делюсто М. С. Типологія говірок межиріччя Дністра і Дунаю. – Ізмаїл, 2012.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Україна в європейській історії та культурі

1. КОД: ОК 4.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: доц. Дізанова А. В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. Навички міжособистісної взаємодії.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: сучасні методи історичного пізнання, історичний термінологічно-понятійний апарат; основні етапи історичного процесу та культурного розвитку на теренах України; специфіку політичного, соціального, економічного, культурного життя України на різних етапах історії, специфіку розвитку окремих регіонів України;

вміти: використовувати набуті знання в практичній діяльності; аналізувати історичні події, орієнтуватися в історичному просторі та часі, визначати причинно-наслідкові зв'язки, оцінювати роль суб'єктивних та об'єктивних чинників в історичному процесі, подіях і явищах; давати оцінку пам'яткам вітчизняної та світової культури, співвідносити їх з історичними періодами, самостійно поглиблювати знання у рамках дисципліни шляхом пошуку й опрацювання нової інформації з використанням сучасних технічних засобів.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Історія соціальної роботи

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Стародавня доба в історії України. Східні слов'яни. Проблема етногенезу та розселення слов'ян. Господарство та суспільний лад слов'ян. Антське царство та його політичне становище в IV-VI ст.

н.е. Побут, культура і вірування слов'янських племен. Походження та основні етапи формування українського етносу.

Тема: Середньовічна держава Київська Русь. Галицько-Волинське князівство. Передумови утворення Київської Русі. Внутрішня та зовнішня політика перших руських князів. Соціально-економічний розвиток Київської держави в X - на початку XII ст. Політична система Київської Русі. Запровадження християнства. Етноніми «русичі», «руські люди» і «Україна». Галицько-Волинське князівство в другій половині XIII – першій половині XIV ст.

Тема: Українські землі під владою іноземних держав (XIV – перша половина XVII ст.). Українське козацтво. Причини виникнення козацтва. Виникнення Запорозької Січі, її адміністративно-територіальний устрій, господарство, традиції. Реєстрові та нереєстрові козаки. Петро Сагайдачний. Запорозька Січ – демократична республіка. Боротьба проти турків і татар. Козацько-селянські повстання в Україні кінця XVI - першої третини XVII ст.

Тема: Українська національна революція середини XVII ст. Причини і характер, мета, рушійні сили революції. Проблеми періодизації. Б.Хмельницький. Становлення української козацької держави. Переяславська рада та договір з Московською державою 1654 р., його оцінка істориками. Березневі статті. Дипломатія Б.Хмельницького.

Тема: Українські гетьмани Ю.Хмельницький та І.Виговський. Гадяцька угода. Переяславські статті 1659 р. Поділ України на Правобережну і Лівобережну. Соціально-економічні, політичні, демографічні наслідки революції.

Тема: Гетьманщина, Правобережна Україна і Запорозька Січ в кінці XVII – XVIII ст. Особливості адміністративного та політичного устрою Гетьманщини та Слобідської України у складі Московської держави. Гетьман І.Мазепа, його внутрішня та зовнішня політика. Північна війна, участь в ній українського народу. Полтавська битва та її наслідки. П.Орлик, його «Конституція». Наступ на автономію України. І.Скоропадський. Перша Малоросійська колегія та її діяльність. К.Розумовський, його реформи. Остаточна ліквідація автономних прав України. Друга Малоросійська колегія. Запорозька Січ в кінці XVII – XVIII ст. І.Сірко. Причини та наслідки ліквідації Запорозької Січі. Приєднання Росією Півдня України та його колонізація в др. пол. XVIII ст. Правобережна Україна та західноукраїнські землі у другій половині XVII ст. Гайдамацький рух. Коліївщина. Поділи Польщі (1772, 1793, 1795) та приєднання українських земель до Росії та Австрії.

Тема: Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій (XIX – початок XX ст.). Адміністративно-територіальний устрій та регіональний поділ українських земель у складі іноземних держав. Занепад кріпосницьких та зародження ринкових відносин в українській економіці. Початок українського національного відродження, історіографія проблеми. Кирило-Мефодіївське товариство. Т.Шевченко.

Тема: Скасування кріпацтва. Реформи 60-70-х років XIX ст. Соціально-економічний розвиток у пореформений період. Національна політика російського царизму щодо українців. Український культурно-національний рух. Українофіли. Діяльність громад. Виникнення українських політичних товариств. Західноукраїнські землі. Москвофіли. Народовці. Зв'язки прогресивних діячів Галичини і Наддніпрянської України. Українське національне життя на Закарпатті та Буковині.

Тема: Розвиток капіталізму в промисловості та сільському господарстві, його особливості на поч. XX ст. Соціальне та національне гноблення українського народу. Діяльність українських національних партій. Україна в період революції 1905-1907 рр. Аграрна реформа П.Столипіна та її здійснення в Україні. Українські землі в роки Першої світової війни.

Тема: Українська революція 1917-1920 рр. Лютнева революція 1917 р. у Росії. Українська Центральна Рада. I і II Універсали. Генеральний Секретаріат. Жовтневий переворот у Петрограді. III Універсал. Проголошення УНР. IV Універсал. Проголошення незалежності УНР. Німецько-австрійський окупаційний режим. Гетьманський переворот. Зовнішня і внутрішня політика П.Скоропадського. Директорія. Внутрішня і зовнішня політика. Проголошення ЗУНР та її діяльність. Акт злуки УНР і ЗУНР.

Тема: Встановлення влади рад на початку 1919 року. Створення УСРР. «Воєнний комунізм». Боротьба з Денікіним. Варшавський договір 1920 року. Радянсько-польська війна. Ризький мир 1921 року. Поразка Української національно-демократичної революції. Основні уроки і здобутки української революції.

Тема: Україна у міжвоєнну добу (1921-1939). Україна в роки нової економічної політики 1921-1928 рр. Створення СРСР і Україна. Формування командно-адміністративної системи. Перехід до форсованої індустріалізації. Кооперування і колективізація. Перехід до прискореної колективізації. Голодомор 1932-1933 рр. Конституція УРСР 1937 р. «Розстріляне відродження». Соціально-економічне і політичне становище українських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини.

Тема: Україна в Другій світовій війні (1939-1945 рр.) та післявоєнний період (1945-1954 рр.). Українська РСР у 1954-1991 рр. XX з'їзд КПРС і Україна. «Відлига». Лібералізація суспільно-політичного життя. Економічні реформи та їх наслідки. Зародження дисидентського руху. Україна в період загострення кризи радянської системи (1965-1985рр.).

Тема: Спроби оздоровлення суспільно-політичного життя у період «перебудови», погіршення економічної ситуації. Чорнобильська катастрофа. Початок формування системи багатопартійності в Україні. Декларація про державний суверенітет України 16 липня 1990 року. Серпневий заколот. Акт

проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року. Грудневий референдум. Вибори Президента України. Припинення існування СРСР.

Тема: Україна в умовах незалежності. Розгортання державотворчих процесів. Становлення владних структур. Економічні проблеми. Модель реформування економіки України. Соціальні трансформації. Міжнародні відносини в Україні. Конституція України. «Помаранчева революція». «Революція гідності». Основні напрямки зовнішньої політики. Культурне та духовне життя народу в незалежній Україні.

Тема: Наукове визначення поняття культура. Основні підходи до вивчення феномену культури в сучасній культурології (еволюціоністський, соціологічний, антропологічний, циклічний та ін.). Духовна та матеріальна культура. Світова та національна культура. Основні функції культури. Проблема періодизації української культури. Культурологічна думка України.

Тема: Передумови та причини розвитку бароко в Україні. Формування ідеологеми «Київ - другий Єрусалим» та її значення для розвитку національної та релігійної самосвідомості. Київський культурний центр. Початок інтеграції української козацької старшини та духовенства в соціально-політичне та духовне життя Російської імперії. Розвиток історичної самосвідомості. Особливості українського бароко (архітектура, література, музика, театр). Видатні вчені і діячі Києво-Могилянської академії. Григорій Сковорода, його філософське вчення.

Тема: Національне відродження в Україні (кінець XVIII - XIX ст.). Причини, передумови та періодизація українського національного відродження. Вплив ідей романтизму на українську культуру. Слобожанщина - центр національного відродження України. «Історія Русів». «Енеїда» Котляревського. Початок національного відродження на західноукраїнських землях. «Руська трійця». Процес націоналізації української греко-католицької церкви. Кирило-Мефодіївське товариство та ідея єдності слов'янських народів. Тарас Шевченко - ідеолог модерної України.

Тема: Розвиток української культури в другій половині XIX - на початку XX ст. Роль І. Франка в національно-культурному русі. М. Грушевський і його роль у розвитку української національної культури. Вплив реалізму на розвиток українського мистецтва (література, театр, музика, живопис). Традиція та «модерн» в українській культурі кінця XIX - початку XX ст.

Тема: Культурний рух періоду Центральної Ради. Формування української національної школи. Національно-культурна політика Гетьманату. Створення української вищої школи. Українська Академія Наук. Д. Багалій, А. Кримський, В. Вернадський, М. Туган-Барановський. Видавнича справа. Преса. Театр. Автокефалія Української православної церкви. Політика «українізації» та її вплив на українську культуру 20-30-х років XX ст. Розвиток освіти та ліквідація неписьменності. Літературний процес та Хвильовий. Пожвавлення літературного життя в період українізації. Літературні об'єднання «Плуг», «Гарт», «ВАПЛІТЕ», «Молодняк» та ін. Український театр Леся Курбаса. Музична культура. Діяльність музичного товариства ім. Леонтовича. Творчість українських композиторів: Л. Ревуцького, Б. Лятошинського, В. Косенка, М. Вериківського, Г. Хоткевича. Створення українського кіномистецтва, творчість О. Довженка. Архітектура і образотворче мистецтво.

Тема: Розвиток культури України під час Другої світової. Шестидесятники. Рух дисидентів та боротьба за національну культуру. Вплив Горбачовської перебудови на українську культуру. Національна культура в умовах зростання національно-культурної ідентичності. Національно-культурне відродження в Україні в середині 80-х – на початку 90-х рр. та його особливості. Проголошення незалежності України та його значення у формуванні національної самосвідомості українців та розвитку духовної культури.

Тема: Суперечливий характер культурного процесу в сучасних умовах. Сучасні здобутки української культури. Освіта та проблеми її реформування. Здобутки та проблеми української науки. Розвиток літератури. Повернення творів «заборонених» письменників. Українське кіномистецтво. Телебачення. Театр. Музика. Українська культура в умовах постмодернізму.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бойко О.Д. Історія України. Навчальний посібник для ВНЗ. — К., 2010.
2. Лазарович М. В. Історія України : навч. посіб. / М. В. Лазарович. – 3-тє вид., стереотип. – К., 2013.
3. Мицик Ю., Бажан О. Історія України. – К.: Кліо, 2015.
4. Пальм Н. Д. Історія української культури : навч. посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Харків : Вид-во ХНЕУ, 2013. – 296 с.
5. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький. – К. : Знання, 2007. – 680 с.
6. Хома І. Я. Історія української культури : навч. посібник / І. Я. Хома, А. О. Сова, Ж. В. Мина. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2013. – 356 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Інформаційно-комунікаційні технології за професійним спрямуванням

1. КОД: ОК 05.

2. РІК НАВЧАННЯ: 2

3. СЕМЕСТР: 3

4. ЛЕКТОР: к. п. н., ст. викл. Кожухарь Ж.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: здатність працювати в команді для спільного вирішення прикладних задач засобами інформаційно-комунікаційних технологій; навички використання різноманітних інформаційно-комунікаційних технологій для професійного спілкування; відповідальне особисте ставлення до дотримання етичних і правових норм інформаційної діяльності; самостійність під час формування знань, умінь і навичок щодо застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності; індивідуальна відповідальність за обґрунтування наданих висновків і пропозицій; прагнення до постійного саморозвитку з високим рівнем автономності.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: сутність інтеграційних зв'язків інформаційно-комунікаційних технологій всистемі фундаментальних наук та її роль у формуванні інформаційної культури суспільства; технології організації та автоматизації роботи з будь-якими даними складної структури у різних програмних середовищах; технології проведення аналізу та візуалізації даних як програмними засобами так і засобами хмарних технологій.

вміти: збирати, формалізувати, систематизувати, структурувати, опрацьовувати дані для вирішення прикладних задач у професійній сфері; добирати та використовувати засоби офісних додатків для проведення аналізу даних; автоматизувати робочий процес з використанням інформаційно-комунікаційних технологій та мереж, офісних і гіпертекстових технологій; здійснювати дослідницькі роботи та представляти їх результати засобами мультимедійних презентацій та в інтернет-просторі.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: дисципліни природничого та технічного спрямування.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Інформаційно-комунікаційні технології в сучасному суспільстві. Предмет та задачі курсу. Інформація, її види та властивості. Закони України про інформатизацію суспільства. Поняття інформаційного суспільства. Інформаційні революції. Вплив розвитку комп'ютерної техніки і інформаційних технологій на професійну діяльність. Керована й некерована інформатизація. Інформатизація різних видів професійної діяльності. Напрями використання ІКТ за професійним спрямуванням. Поняття інформаційної культури. Складові інформаційної культури майбутнього фахівця. Формування інформаційної культури через використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в майбутній професійній діяльності.

Тема: Комп'ютерні мережі та Інтернет. Поняття комп'ютерні мережі. Сучасне програмне забезпечення Інтернет. Послуги Інтернет. Компоненти, функції та характеристики мережі. Поняття клієнт, сервер. Принцип побудови мережі. Поняття протокол мережі Інтернет. Типи протоколів Інтернет. Базові протоколи та протоколи прикладного рівня. Протоколи транспортного рівня. Доступ користувачів до мережі Internet. Провайдери. Служби Інтернету. Програми браузерів. Система адрес. Доменна система імен (Domain Name System, DNS). Технологія пошуку інформації у мережі Інтернет. Мова запитів.

Тема: Шляхи використання ресурсів мережі Інтернет у професійній діяльності. Соціальні сервіси Web 2.0. Класифікація сервісів Web 2.0. Відмінність технологій Web 2.0 від технологій Web 1.0 Особливості сервісів Web 2.0. Професійні можливості Web 2.0. Найпопулярніші сервіси

Web 2.0. Знайомство з блогами. Класифікація блогів. Блог як середовище для професійних досліджень. Використання блогів в професійній діяльності. Соціальні сервіси Web 2.0. Диск Гугл (Google Drive). Спільне редагування документів і таблиць (GoogleDocs). Переваги та недоліки документів Google перед Microsoft Office. Сервіси Google. Соціальні пошукові системи. Спільний пошук і збереження інформації. Спільне планування діяльності (календар Google). Карти знань. Он-лайн сервіси побудови карт знань. Використання карт знань в професійній діяльності. Створення сайту за допомогою онлайн-конструктора.

Тема: Дистанційна освіта для професійного розвитку. Дистанційна освіта, як напрям розвитку Web 2.0. Переваги дистанційного навчання. Вільне освітнє середовище Moodle. Телекомунікаційні сервіси Інтернет. Роль телеконференцій в дистанційній освіті. Електронна пошта. Пошта Gmail. Можливості Gmail. Використання вебінарів в професійній діяльності. Технічне програмне забезпечення для проведення вебінару (Adobe Acrobat Connect, DimDim, Webinar.ru). Форуми, поняття форуму. Використання форумів за профспрямуванням. Використання електронних бібліотек, електронних посібників, словників, енциклопедій.

Тема: Основи інформаційної безпеки й захисту інформації. Правові аспекти

використання Інтернет. Деякі аспекти інформаційної безпеки в Інтернет. Засоби захисту інформації у мережах. Брандмауери. Налаштування параметрів браузера. Правові аспекти використання Інтернет. Комп'ютерні віруси. Поняття комп'ютерного вірусу. Класифікація комп'ютерних вірусів: за об'єктами враження (файлові, завантажувальні, макровіруси), спам, за алгоритмом дії (звичайні, стелс, шифруючі, поліморфні), за способом активізації. Вірусоподібні програми (троянські коні, програми-хробаки та ін.). Ознаки зараження комп'ютерним вірусом. Класифікація антивірусних засобів: детектори, ревізори, евристичні аналізатори, фільтри. Антивірусні програми, їх можливості та використання. Принципи архівації файлів. Переваги архівації файлів. Програма архівації файлів WinRAR: звичайний архів, багатотомний архів, архів, що саморозпаковується, безперервний архів. Параметри архівації: метод і ступінь стиснення. Можливості програми архівації файлів WinZip, резервне копіювання.

Тема: Використання ПЗ в професійній діяльності. Технології підготовки комплексних текстових документів. Робота із багатосторінковим документом. Інтелектуальні засоби редактора. Технології роботи з електронними таблицями. Технології розробки мультимедійних презентацій. Засоби підготовки мультимедійних презентацій. Лінійна й нелінійна мультимедійна презентація. Етапи створення презентацій.

Робота з об'єктами презентації. Анімація тексту і об'єктів. Додавання звукового об'єкта, відеофрагментів. Правила додавання гіперпосилань до об'єктів і слайдів. Конструювання переходів між слайдами. Нові технології електронних презентацій: створення структури гіпермедіа презентації, розробка Flash-презентацій, презентації в pdf форматі. Система управління базами даних. Основні етапи роботи з базами даних у середовищі системи управління базами даних. Режими роботи в СУБД. Форми. Введення даних за допомогою форм різного типу. Запити. Звіти.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Антонов В. М. Сучасні комп'ютерні мережі / В. М. Антонов. – К.: – «МК-Прес», 2005. – 480 с.
2. Браткевич В. В. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: Підручник для студ. вищих навч. закладів / В. В. Браткевич, М. В. Бутов, І. О. Золотарьова. – К.: ВЦ Академія, 2002. – 704 с.
3. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання. Навч. посіб. / О. П. Буйницька – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 240 с.
4. Глинський Я. М. Практикум з інформатики. Навч. Посібник / Я. М. Глинський. – 5-е вид.- Львів: «Дело», 2002.-224 с.
5. Дибкова Л. М. Інформатика і комп'ютерна техніка: Навч. посібник / Л. М. Дибкова. – 3-тє вид., доп. – К.: Академвидав, 2011.– 464 с.
6. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О. І. Пушкаря. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002.
7. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі : Навчальний посібник / М. Ю. Кадемія, І. Ю. Шахіна / Вінниця, ТОВ «Планер». – 2011. – 220 с.
8. Левшин М. М. Практикум для користувачів персональних комп'ютерів: Посібник для студентів неспеціальних факультетів / М. М. Левшин, Ю. З. Прохур, Р. Я. Ріжняк, Т. В. Фурсикова; За ред. М. М. Левшина. – Тернопіль: Навч. книга – Богдан, 2005.– 244 с
9. Морзе Н. В. Основи інформаційно-комунікаційних технологій / Н. В. Морзе. – К. : Видавнича група ВНУ, 2006. – 298 с
10. Самсонов В. В. Методи та засоби Інтернет-технологій: Навч. посібник / В. В. Самсонов, А. Л. Єрохін. – Х. : Компанія СМІТ, 2008. – 264 с.
11. Сучасні інформаційні засоби навчання: Навч. посібник / П. К. Гороль, Р. С. Гуревич, Л. Л. Коношевський, О. В. Шестопалюк. – К.: Освіта України, 2007. – 536 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: практичні заняття, самостійна робота

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Англійська мова

1. КОД: ОК 6.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1-4

3. СЕМЕСТР: 1-7

4. ЛЕКТОР: доц. Г.О. Олейнікова

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність приймати обґрунтовані рішення.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: правила оформлення ділової кореспонденції та документації, основи ділових телефонних переговорів, принципи створення презентацій, знати граматичні структури, що є необхідними для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в професійній сфері, мовні форми, властиві для офіційних та розмовних реєстрів професійного мовлення, мати широкий діапазон словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в професійній сфері.

вміти: демонструвати міжкультурне розуміння у конкретному професійному контексті, розуміти оригінальні, професійно спрямовані тексти та діалоги; фонограми переважно професійного спрямування, спілкуватися письмовою формою та оформлювати ділову документацію, бути спроможними оволодіти новітньою фаховою інформацією через англомовні джерела.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Практичний курс англійської мови

8. ЗМІСТ КУРСУ:

В частині I (Part I) приділяється значна увага особливостям мови та культури виучуваної мови. Майбутній фахівець повинен вміти орієнтуватися в ситуаціях ділового спілкування (дискусії, ділові розмови, соціальні контакти, знайомства, зустрічі тощо), користуватися вербальними і невербальними

засобами спілкування з зарубіжними партнерами, керувати своєю поведінкою, орієнтуватися в партнерах тощо.

Частина II (Part II) спрямована на вивчення і закріплення матеріалу “ Phone, Fax, Messaging”. В ситуації «Телефонні переговори» майбутній фахівець повинен вміти почати та закінчити розмову по телефону, домовитися про зустріч, відмовитися від домовленості, поросити передати повідомлення та прийняти повідомлення.

Частина III (Part III) представляє ситуацію ділового спілкування «Засідання» (збори). Ця сфера поділяється на контроль за проведенням зборів (засідань, нарад), безпосередньо участь у зборах та встановлення взаєморозуміння між партнерами при спілкуванні. Контроль за проведенням зборів (засідань) передбачає відкриття та закінчення зборів, представлення теми засідання, порядку денного, підведення підсумків тощо.

Для навчання ведення усних та писемних переговорів ми пропонуємо частини четверту й п'яту (Part IV, Part V). В частині IV представлений комплекс завдань для навчання ведення переговорів, структурі переговорного процесу. В цю частину ми включили такі підтеми: переговори як ситуація ділового спілкування, структура переговорного процесу; типи переговорів, учасник переговорного процесу, ключові (основні) терміни (поняття); як розпочати ділові переговори (сучасна світська бесіда та інтерактивна стратегія); організація переговорного процесу та складання плану дій (agenda); побудова загальної стратегії взаємодії, встановлення контакту (з іншим партнером); контроль та узгодження своїх дій; демонстрація своєї точки зору; потрібні форми спілкування з партнерами комунікації; усвідомлене керування своєю поведінкою у різних ситуаціях при веденні переговорів; конфлікт та як уникнути конфліктних ситуацій; примирення ворожих сторін; як закінчити переговори; сприйняття партнерів одне одним; результат переговорів; лексика переговорного процесу (дієслова, ідіоми тощо); культура мовного спілкування; вербальні та невербальні засоби спілкування з зарубіжними партнерами; норми, правила, які повинен знати і дотримуватися учасник переговорного процесу.

Частина V (Part V “Written Negotiation”) поділяється на підтеми (етапи) навчання ведення ділових писемних переговорів: провідні вказівки (основні пункти) у навчанні ведення писемних переговорів; планування та відбір інформації для написання писемних переговорів; діловий лист та його структура; лексика писемних переговорів (фрази тощо); написання звіту (зразки звітів щодо проведених переговорів); основні пункти протоколу (які учасник переговорного процесу повинен враховувати при організації переговорів); лінгвістичні особливості написання ділових писемних переговорів; вхід до Інтернету; користування електронною поштою; написання резюме для того, щоб пройти співбесіду (salary negotiations) стосовно працевлаштування та підвищення зарплатні; деякі граматичні особливості написання ділових писемних переговорів; правопис в англійській та американській мовах (або як пишуть англійські та американські партнери); деякі особливості пунктуації; норми та правила, які повинен знати і дотримуватися учасник переговорного процесу при написанні ділових писемних переговорів.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Англо-український тематичний словник для ділового спілкування (менеджмент, маркетинг, банківська справа). Близько 16 000 слів та словосполучень / За загальною ред. Анікеєнко І.Г. – К., 2003.
2. Биконя О.П. Завдання для самостійної роботи з англійської мови за професійним спрямуванням: Навчальний посібник. – Вінниця, 2010.
3. Brieger, Nick. Teaching Business English Handbook. – York: Bookcraft Ltd. – 1997
4. Duckworth M. Oxford Business English. – Oxford: Oxford University Press. – 1998.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: практичні заняття, самостійна робота

11. МОВА НАВЧАННЯ: англійська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Права людини та громадянське суспільство в Україні

1. КОД: ОК 07.

2. РІК НАВЧАННЯ: 2

3. СЕМЕСТР: 3

4. ЛЕКТОР: к.ю.н., ст. викл. Метіль А. С.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: показувати уміння працювати автономно та в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей; здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: основні механізми діяльності фахівця щодо захисту прав особистості; особливості захисту прав неповнолітніх нормами законодавства про працю та житло; основні документи право захисту дітей у сім'ї та державна допомога окремим категорія дітей; нормативні документи про права дитини; умови реалізації основних напрямків діяльності соціального педагога щодо захисту прав дітей.

вміти: сформувати високу правову дієздатність та інтерес до удосконалення загального

спілкування, визначити своє місце у правовому полі, а також розвинути право-пізнання; розкрити дитині шлях до прийняття та визнання об'єктивної правосвідомості; розтлумачити правові акти, права та обов'язки громадянина через свою особисту діяльність у будь-якій сфері людського життя; розкрити активну соціалізуючу роль дитини для себе та впевнити у її впливі на суспільний прогрес.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Соціологія

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: Поняття про права людини. Людина як об'єкт та суб'єкт соціальноправового захисту. Значення поняття «право». Виникнення прав людини. Принципи та основні характеристики прав і свобод людини. Три покоління прав людини. Соціально-правовий захист як проблема. Особистість як об'єкт соціального захисту. Чи народжується людина вже з правами.

Тема: Юридична забезпеченість прав людини. Моральна та юридична сутність прав людини. Юридична сутність і засади прав дитини. Основні юридичні документи України стосовно прав дитини. Суб'єкти реалізації прав особистості в галузях законодавства України. Механізми контролю дотримання прав особистості. Моральні принципи і норми, їхня роль в формуванні особистості; традиції в їх реалізації.

Тема: Методи реалізації прав людини. Сфери дії соціального педагога як виконавця охоронно-захисної функції. Технологія роботи соціального-педагога у випадку виявлення ризику або порушення прав дитини. Форми та методи роботи, порядок взаємодії з іншими відповідальними суб'єктами. Планування та оцінка соціально-правової діяльності соціального педагога.

Тема: Основні положення Закону України “Про охорону дитинства”. Характеристика понять —дитина, —дитинство, —захист дитинства, —охорона дитинства. Актуальність проблематики охорони дитинства на сучасному етапі. Основні принципи охорони дитинства. Система заходів щодо охорони дитинства. Організація охорони дитинства на сучасному етапі. Характеристика структурних компонентів Закону України —Про охорону дитинства.

Тема: Теорія та практика соціально-правового захисту дітей. Соціально-правовий захист особистості дитини у діяльності соціального педагога. Міжнародні правові механізми захисту прав і свобод людини і громадянина. Світова історія та практика соціально-правового захисту дітей: вступ до проблеми. Реалізація прав та інтересів дітей в Україні. Правовий захист дітей від насильства та жорсткого поводження. Соціальноправовий захист молоді в Україні.

Тема: Нормативні документи щодо захисту прав дитини. Характеристика нормативно-правових актів та міжнародних договорів. Загальна характеристика Декларації прав людини, Декларації прав дитини та Конвенції ООН про права дитини.

Тема: Соціально-правовий захист дітей в Україні. Соціально-правове забезпечення тендерної рівності. Правовий захист дітей від насильства та жорсткого поводження. Соціально-правовий захист сімей з дітьми у контексті сучасної соціальної політики в Україні. Практика реалізації соціальним педагогом і соціальним працівником правозахисної функції. Соціально-правовий захист дітей з вадами у психофізичному розвитку.

Тема: Особисті немайнові права дитини. Поняття особистісних прав, їх значення для соціалізації дитини. Поняття життєвих потреб та законних інтересів в галузі особистісних прав дітей. Політичні права дитини. Право дитини на сімейне виховання та всебічний розвиток. Права особистості на охорону здоров'я. Право на освіту. Забезпечення прав дитини з обмеженими функціональними можливостями в галузі освіти. Право на спілкування та особисте життя.

Тема: Майнові права дитини. Право власності. Дитина і власність: потреби і дієздатність в їх задоволенні. Поняття «житло», форми власності, способи забезпечення права власності дитини на житло. Захист житлових прав дітей під час операцій з нерухомістю. Поняття «бездомність», «безпритульність», їх причини та способи реєстрації. Суспільне вирішення проблеми щодо забезпечення соціальним житлом певних категорій населення.

Тема: Дитина і правопорядок: особливості правовідносин. Обставини, за яких неповнолітня особа може бути затримана\арештована. Права дитини при затриманні\арешті. Звинувачення: порушення, проступок, злочин. Адміністративна та кримінальна відповідальність неповнолітніх. Права дитини під час слідства та судового процесу. Покарання дитини. Реабілітація та ресоціалізація. Вік, з якого настає відповідальність.

Тема: Право на працю. Право на працю. Способи реалізації дитиною права на працю. Оформлення трудових відношень: трудовий договір, угода (контракт), цивільний договір. Прояви порушень права дітей на працю. Нормативні документи, що регламентують соціальну роботу з молодими безробітними.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Нормативна база : 1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Офіційний вісник України. – 2010. – № 72/1. – Ст. 2598.
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року //Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26 – Ст. 131.
3. Закон України «Про охорону дитинства».– Відомості Верховної ради 2001р., № 30, ст. 142.
4. Декларація прав дитини. Проголошена Генеральною Асамблеєю ООН 20 листопада 1959 року. 5. Закон України " Про державну таємницю" від 21.09.99 р. № 1079-XIV. – К.: Ліга, 1999.
6. Закон України "Про біженців" // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2001. – № 47. – ст. 250.
7. Закон України "Про громадянство України" // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2001. – № 13. – ст. 65.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: практичні заняття, самостійна робота

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Педагогіка

1. **КОД:** ОК 8.

2. **РІК НАВЧАННЯ:** 1

3. **СЕМЕСТР:** 1

4. **ЛЕКТОР:** к.н.н., доц. Іванова Д.Г

4. **ЛЕКТОР:** доц. Іванова Д. Г.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

• загальні компетентності

розуміння сутності громадянського суспільства; володіння знаннями про права і свободи людини; усвідомлення громадянського обов'язку та почуття власної гідності; усвідомлення власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших; здатність розуміти твори мистецтва, формувати мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва; здатність генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя задля підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави; здатність самостійно і комплексно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі розвитку, навчання і виховання учнів із застосуванням теорії і методики педагогічної освіти в типових і невизначених умовах системи загальної освіти;

• фахові компетентності

усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я дитини; володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування в процесі організації колективної та індивідуальної діяльності; вміння вислуховувати, обстоювати власну педагогічну позицію, використовуючи різні прийоми розмірковувань та аргументації; розвиненість культури професійного спілкування; здатність і готовність вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, домагатися морального та фізичного вдосконалення своєї особистості; здатність до позитивної мотивації щодо майбутньої професійної діяльності, інтерес до педагогічної роботи, готовність до продовження навчання за наступним ступенем; здатність побудувати систему інформаційних ресурсів з відповідних предметів, необхідну для формування засад освітньої діяльності, здатність інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати і використовувати отриману інформацію в контексті освітнього завдання або педагогічних проблем, що вирішуються.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Знати сучасні тенденції розвитку освіти, соціально-правові основи освітнього процесу, законодавчі акти у сфері освіти, особливості процесів викладання і навчання школярів, основні механізми функціонування і реалізації компетентнісної парадигми навчання, способи реалізації інтеграційного підходу в навчанні учнів, сутність та шляхи реалізації концепції інклюзивної освіти в Україні; вимоги до вчителя сучасної школи;

Вміти організувати педагогічну діяльність на компетентнісних засадах (прогнозування, проектування, оцінювання тощо); конструювати та реалізовувати сучасні програми навчання школярів із використанням різноманітних методів, форм і технологій; діагностувати освітній процес і складати індивідуальні освітні маршрути для становлення учня як особистості, громадянина, інноватора; керувати проектною діяльністю школярів; організувати культуромовне освітньо-розвивальне середовище; проектувати власну програму професійно-особистісного зростання; виявляти власну педагогічну творчість у розв'язанні проблемних педагогічних ситуацій, які можуть виникнути в освітньому процесі; організувати творчу інтелектуальну діяльність учня або колективу з метою формування ключових компетентностей; розробляти конспекти уроків та виховних заходів відносно зазначеної педагогічної технології; добирати відповідно до мети діяльності методи і форми навчання, виховання та соціалізації особистості; попереджувати та розв'язувати педагогічні конфлікти, досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій); сприяти творчому становленню школярів та їхній індивідуалізації; орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до професійних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Психологія, Вступ до спеціальності

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Предмет і завдання педагогіки. Мета і завдання виховання. Система освіти в Україні. Розвиток, виховання й формування особистості. Вікова періодизація розвитку особистості.

Предмет і завдання дидактики. Процес навчання в сучасній школі. Закономірності і принципи навчання. Зміст освіти. Методи навчання та форми організації навчального процесу. Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Сутність, структура та методи виховання. Сутність та структура процесу виховання. Загальні методи виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи організації діяльності й поведінки. Методи стимулювання діяльності й поведінки. Методи самовиховання й перевиховання особистості. Зміст та

організація процесу виховання. Шляхи згуртування дитячого колективу. Робота вчителя з батьками школярів. Позакласна та позашкільна виховна робота. Технології ефективного навчання. Педагогічно-новатори та авторські школи.

Наукові основи управління закладами освіти. Організація методичної роботи в школі.

Історія педагогіки : світовий контекст. Історія розвитку української педагогічної думки.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондар В. І. Дидактика: Підручник. – К.: Либідь, 2005. – 264 с.
2. Вознюк Н. М. Етико-педагогічні основи формування особистості: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 196 с.
3. Волкова Н. П. Педагогіка: Навчальний посібник. – К.: Академія, 2003. – 576 с.
4. Галузяк В. М., Сметанський М. І., Шахов. В. І. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. – Вінниця, 2012.
5. Довга Т.Я. Імідж сучасного вчителя: навч.-мет. пос. – Кіровоград, 2014. – 144 с.
6. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій /автор-укладач Н.П.Наволокова. – Харків, 2012. – 176 с.
7. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2005. – 180 с.
8. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. А. Педагогіка: Підручник. – К.: Знання-прес, 2003. – 418 с.
9. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К.: Знання-Прес, 2006. – 700 с.
10. Педагогіка в запитаннях і відповідях: Навчальний посібник / Л. В. Кондрашова, О. А. Пермяков та ін. – К.: Знання, 2006. – 252 с.
11. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання: Навч.-мет. пос. – К., 2004. – 192 с.
12. Фіцула М. М. Педагогіка: Посібник / Михайло Миколайович Фіцула. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2002. – 527 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ: (за наявності)

Психологія

1. **КОД:** ОК 9.
2. **РІК НАВЧАННЯ:** 1
3. **СЕМЕСТР:** 1
4. **ЛЕКТОР:** к.п.н.,доц. Васильєва О.А.

КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність самостійно та відповідально приймати рішення в професійній сфері на основі аналізу та синтезу, з урахуванням критичних зауважень та на основі творчого підходу, норм загальнолюдської та професійної етики. Здатність працювати в міждисциплінарній команді. Вміння розуміти інформацію з суміжних галузей знання та роз'яснювати.. Вміння донести власні висновки і знання та пояснення до фахівців та нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. Етичне ставлення до кожної людини.Застосовувати критику та самокритику, об'єктивно сприймати критику та враховувати зауваження, бачити необхідність та шляхи професійного самовдосконалення.

5. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: комплекс сучасних знань з фундаментальної та прикладної психології; визначати сутність психічних процесів, їх співвідношення з роботою головного мозку, єдність соціальних та природних властивостей людини; аналізувати основні групи методів дослідження у психології, визначати сфери їх застосування в соціальній роботі; основи психодіагностики на основі знання про характеристики психічних процесів, станів та властивостей; основні етапи розвитку наукової психології, діяльність найвидатніших вчених- психологів; завдання психології та її місце серед інших наук; предмет та об'єкт вивчення у психології; класифікацію психологічних методів дослідження, їх переваги та недоліки; біологічні передумови психічної діяльності людини; сутність пізнавального процесу, його складові та внутрішні і зовнішні фактори, які впливають на його якість; сутність емоційних та вольових процесів, їх значення для формування поведінки; значення потреб та мотивації у формування поведінки; сучасні концепції свідомості, самосвідомості та без свідомого супроводження поведінки; основні підходи до цілеспрямованих змін поведінки через впливи на психічні процеси, стани та властивості оперувати понятійно-категоріальним апаратом дисципліни;

вміти: проводити дослідження якості психічних процесів за допомогою окремих тестів та експериментально-психологічних методів; оцінювати рівень інтелектуального розвитку людини; інтерпретувати результати експериментально-психологічного дослідження психічних процесів, властивостей та станів; використовувати набуті знання для оцінки

актуального психологічного стану людини; оцінювати вплив того чи іншого чинника на формування психічних процесів, властивостей, станів; брати на себе відповідальність за прийняття рішень та їх виконання.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Загальна педагогіка, Психологія

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Вступ до психології. Особистість, соціальні групи, діяльність

Предмет психології та її завдання. Історія становлення психології як науки. Психіка і свідомість. Рефлекторна природа психіки. Основні напрями у психології. Основні галузі психологічних знань. Зв'язок психології з іншими науками.

Методи психології. Основні вимоги до методів психології. Основні методи психології. Спостереження, експеримент. Додаткові методи: тест, опитування, бесіда, аналіз продуктів діяльності, узагальнення незалежних характеристик, самооцінка. Кількісний та якісний аналізи дослідження.

Розвиток психіки і свідомості. Особистість. Виникнення та розвиток психіки. Розвиток механізмів психічної діяльності. Розвиток психіки на різних етапах еволюції тваринного світу. Поняття про особистість. Активність особистості та її джерела. Розвиток і виховання особистості.

Соціальні групи. Психологічний аналіз діяльності. Поняття про групи. Міжособистісні стосунки у групі. Психологічна сумісність і конфлікт у міжособистісних стосунках. Поняття про діяльність. Мета і завдання діяльності. Структура діяльності. Засоби діяльності та їх засвоєння. Перенесення та інтерференція навичок. Основні різновиди діяльності. Творча діяльність.

Мова і мовлення. Спілкування. Поняття про мову та її функції. Фізіологічні функції мовної діяльності. Різновиди мовлення. Поняття про спілкування. Засоби спілкування. Функції спілкування. Різновиди спілкування.

Психічні процеси та індивідуально-психологічні особливості особистості

Відчуття та сприймання. Загальна характеристика пізнавальних процесів. Поняття про відчуття. Фізіологічне підґрунтя відчуттів. Класифікація і різновиди відчуттів. Основні властивості відчуттів. Відчуття і діяльність. Поняття про сприймання. Різновиди сприймання. Властивості сприймання.

Спостереження і спостережливість.

Увага. Поняття про увагу. Фізіологічне підґрунтя уваги. Теорії про увагу. Різновиди уваги. Форми уваги. Властивості уваги. Шляхи розвитку уваги.

Уява. Поняття про уяву. Зв'язок уяви з об'єктивною дійсністю. Фізіологічне підґрунтя уяви. Уява і органічні процеси. Процес створення образів уяви. Різновиди уяви. Уява і особистість.

Пам'ять. Поняття про пам'ять. Теорії пам'яті. Різновиди пам'яті. Запам'ятовування та його різновиди. Відтворення та його різновиди. Забування та його причини. Індивідуальні особливості пам'яті.

Мислення. Поняття про мислення. Соціальна природа мислення. Розумові дії та операції мислення. Форми мислення. Процес розуміння. Процес розв'язання завдань. Різновиди мислення. Індивідуальні властивості мислення.

Емоційна сфера особистості. Поняття про емоційну сферу людини. Поняття про емоції. Вираження емоцій та значення емоцій у житті людини. Функції емоцій. Види емоційних процесів. Емоційні стани; фрустрація, депривація. Емоційна регуляція поведінки.

Мотиваційна сфера особистості. Поняття про мотиваційну сферу особистості. Структура мотивації. Класифікації видів потреб. Соціальний розвиток мотиваційної сфери особистості.

Вольова сфера особистості. Визначення волі у психології. Загальна характеристика вольової поведінки. Структура складного вольового акту. Вольові зусилля та вольові якості особистості.

Рівні психічного розвитку. Характеристика рівнів психічного розвитку людини. Визначення свідомості. Рівні психічного розвитку за О.Ф. Мазурським. Умови психологічного зростання.

Індивідуально-психологічні особливості особистості. Поняття про темперамент. Типи темпераментів. Основні властивості темпераменту. Фізіологічне підґрунтя темпераменту. Роль темпераменту в діяльності людини. Поняття про характер. Структура характеру. Природа характеру. Формування характеру.

Задатки і здібності. Поняття про здібності та задатки у психології. Види здібностей. Умови формування здібностей. Шляхи розвитку здібностей людини.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Абульханова-Славская К.А. Деятельность и психология личности. – М.: Наука, 1980. – 334 с.

2. Ананьев Б.Г. Избранные психологические труды. – М.: Педагогика, 1980. – Т. 1. – 230 с.

3. Ананьев Б.Г. О проблемах современного человекознания. – М.: Наука, 1977. – 380 с.

5. Блонский П.П. Избранные педагогические и психологические сочинения.; В 2-х томах / под ред. А.Петровського. – М.: Педагогика, 1979. – 304 с.

6. Божович Л.И. Личность и ее формирование в детском возрасте: Психол. исслед. – М.: Просвещение, 1968. – 464 с.

7. Выготский Л.С. Психология искусства / Под ред. М.Ярошевского. – М.: Педагогика, 1987. – 344 с.

8. Деркач А.А., Зазыкин В.Г. Акмеология: Уч. пособ. – СПб: Питер, 2003. – 256 с.

9. Деркач А.А., Кузьмина Н.В. Акмеология: пути достижения вершин профессионализма. – М.: РАУ, 1993. – 23 с.

10. Дмитренко А.К., Чуйко Г.В. Основи гуманістичної психології: Навчально- методичний посібник. – Чернівці: Прут, 2002. – 268 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень

1. КОД: ОК 10.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: старший викладач Житомирський Л.О.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: здатність підбирати адекватне ситуації управлінське рішення за формою та змістом; здатність планувати та організувати освітній процес у дитячих юнацьких спортивних закладах. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

знати: місце фізичної культури в загальній культурі людства, актуальні проблеми розвитку фізичного виховання та спорту; передумови зародження і розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні; сучасні досягнення та проблеми українського спорту; основні проблеми науково-дослідної роботи у системі підготовки студентів.

вміти: орієнтуватися в структурі вищої освіти в Україні; визначити напрямки наукових досліджень та проведення цієї роботи по етапам; використовувати методи наукових досліджень; робити аналіз та узагальнення літературних джерел; проводити тестування та педагогічний експеримент.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Теорія та методика фізичного виховання

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності

Місце фізичної культури в загальній культурі людства. Основні поняття, предмет і проблематика навчальної дисципліни. Завдання та функції фізичної культури в суспільстві.

Система кадрового забезпечення галузі. Професійна діяльність фахівців фізичної культури

Структура вищої освіти в Україні. Система ступеневої освіти. Заклади фізкультурної освіти в Україні. Поняття про професію, спеціальність, посаду. Фахові спеціальності. Освітньо-кваліфікаційні рівні та структура підготовки фахівців фізичної культури.

Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах

Спрямованість навчального процесу у закладах вищої освіти. Науково-методичне забезпечення навчального процесу. Державні стандарти вищої освіти. Види і форми занять у вищій школі. Форми і методи контролю. Права і обов'язки студента вищого навчального закладу.

Професійна діяльність вчителя фізичної культури. Професійна діяльність тренера-викладача.

Спеціальність, спеціалізації, освітньо-кваліфікаційні рівні та посади фахівців фізичного виховання. Вчитель фізичної культури – ключова фігура фізичного виховання. Складники професійної майстерності та службові обов'язки вчителя фізичної культури. Особа тренера в сучасному спорті і його унікальні обов'язки. Організація тренувального процесу.

Науково-дослідна робота у системі підготовки студентів.

Основні проблеми науково-дослідної роботи у системі підготовки студентів. Визначення напрямків досліджень та етапи науково-дослідної роботи у фізичній культурі і спорті.

Педагогічні методи досліджень у фізичній культурі і спорті.

Загальні поняття про методи дослідження у фізичній культурі і спорті. Аналіз та узагальнення. Педагогічні методи дослідження у фізичній культурі і спорті.

Педагогічне спостереження, педагогічний експеримент та педагогічне тестування у фізичній культурі і спорті.

Метод педагогічного спостереження. Педагогічний експеримент. Педагогічне тестування на прикладі баскетболу. Методи вимірювання зовнішніх проявів рухових дій.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Булатова М.М. і ін. Основні поняття (категорії) теорії фізичної культури і теорії спорту. – К., 1999
2. Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальності галузі «Фізичне виховання і спорт»: Навч. посібник для студентів ВНЗ 1-4 рівнів акредитації. – Львів: Українські технології, 2005. – 232с.
3. Анастасева З.В. Вступ до спеціальності «Фізичне виховання»: Навч. пос. – Дніпропетровськ.: «Інновація», 2007. – 136с
4. Грищенко І. Основи наукових досліджень: Навч. посібник / Київський національний торговельно-економічний ун-т. — К. : Вид-во КНТЕУ, 2001. — 185с.
5. Ковальчук В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник/ Володимир Ковальчук, Лев Моїсєєв; Під наук. ред. В. О. Дроздова; М-во науки і освіти України, Акад. пед. наук України, Південний наук. центр АПН України. - 3-є вид. перероб. і доп.. - Київ: ВД "Професіонал", 2005. - 238 с.
6. Крушельницька О. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник/ Ольга Крушельницька,. - К.: Кондор, 2003. - 189 с.
7. Малюга Н. Наукові дослідження в бухгалтерському обліку: Навчальний посібник/ Наталія Малюга,; Ред. Ф. Ф. Бутинець; М-во освіти і науки України, ЖДТУ. - Житомир: ПП "Рута", 2003. - 475 с.

8. Микитюк О. Наукові дослідження: Навчально-методичний посібник/ Олександр Микитюк, Володимир Соловійов, Світлана Васильєва,; За загальною ред. І. Ф. Прокопенка. - Харків: Скорпіон, 2003. – 77 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Анатомія та фізіологія людини

1. КОД: ОК 11.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: к.бн.,доц. Баштовенко О.А.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: здатність визначити загальні підходи до вибору необхідної методики застосування фізичних вправ; усвідомлювати особливості використання засобів та методів навчання школярів основ здоров'я; оцінювати і проводити моніторинг рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та індивідуального здоров'я.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: закономірності будови організму людини, його основні етапи розвитку, а також шляхи збереження та підвищення функціональних можливостей організму людини, закономірності фізіологічного функціонування тіла людини, його органів і систем, взаємодії форми і функції в філогенетичному і онтогенетичному аспектах

вміти: розрізняти типи і аналізувати будову тіла людини, визначати топографію кісток, м'язів та внутрішніх органів, контролювати належний фізичний розвиток школярів, вміти застосовувати набуті знання у вивченні курсів: методики фізичного виховання, гігієни, фізіології спорту

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Біохімія спорту, біомеханіка.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Опорно-рухова система. Вступ до анатомії. Історія розвитку. Методи дослідження. Предмет і завдання курсу. Значення вивчення анатомії для спеціаліста – вчителя фізичного виховання та валеології. Значення еволюційної анатомії людини для світогляду. Методи сучасної анатомії. Короткий нарис історії розвитку анатомії. Термінологія в анатомії. Анатомічні поняття.

Остеологія: Будова та розвиток кісток. Скелета людини. Хребет. Череп. Вчення про скелет і його сполучення (остеологія і синдесмологія). Скелет, як система захисту, опори і руху. Форми кісток. Основні властивості кістки: міцність та пружність. Хімічний склад кістки та його зміни з віком. Компактна та губчаста кісткова речовина. Будова остеонів. Основний механічний принцип будови кістки. Кістковий мозок. Розвиток кістки, її ріст і перебудова. Поділ кісток за типом їх розвитку. Типи скостеніння. Метаепіфізарні хрящі. Загальний огляд скелета людини у зв'язку з його функціями. Осьовий скелет. Хребет. Грудна клітка. Особливості хребта і грудної клітки в людини. Череп. Його будова та особливості в людини. Особливості окостеніння черепа в людини. Порівняння черепа людини з черепом антропоморфних мавп та викопних гомінід. Скелет кінцівок. Скелет кінцівок. Співставлення скелета руки й ноги. Будова поясів кінцівок і вільних кінцівок у зв'язку з прямоходінням. Сполучення кісток. Загальні поняття про сполучення кісток. Безперервні сполучення (фіброзні, хрящові, кісткові). Будова і класифікація суглобів. Напівсуглоби. Загальний огляд суглобів людини.

Міологія. М'язи голови і тулуба. Вчення про м'язи (міологія). М'яз як орган. Поняття про м'язову тканину. М'язи гладенькі та смугасті, їх розподіл по тілу людини та зв'язок з нервовою системою. Морфологічні та функціональні відмінності гладеньких і смугастих м'язів. Поняття про еволюцію м'язової тканини. Соматична та вісцеральна мускулатура. Частина м'язів. М'язи червоні та білі. Форми м'язів. М'язи статичні і динамічні. Поодинокі та групові м'язів. Типи важелів. Допоміжні апарати м'язів: фасції, синовіальні піхви, фіброзні піхви, слизові сумки, синовіальні сумки, сесамовидні кістки. Огляд різних функціональних груп м'язів тіла людини. М'язи голови і шиї. Мімічні та жувальні м'язи, їх походження. Еволюція та особливості мімічних м'язів. Характеристика м'язів тулуба. Дихальні м'язи, діафрагма, м'язи черевного преса і м'язи спини. М'язи кінцівок. М'язи плечового поясу і вільної верхньої кінцівки у зв'язку з їхніми функціями. Прогресивне диференціювання м'язів руки людини. М'язи нижньої кінцівки з функціями та пристосуванням до прямоходіння.

Нервова, ендокринна системи та органи чуття. Центральна нервова система (неврологія). Вчення про центральну нервову систему (неврологія). Загальний огляд нервової системи людини, поняття про її функції. Розвиток мозку в онтогенезі. Основні морфологічні елементи нервової системи. Спинний мозок Головний мозок. Його розчленування на відділи. Будова відділів мозку. Будова кори великих півкуль і мозочка. Периферична нервова система. Периферична нервова система: спинно- та черепно-мозкові нерви. Рефлекторна дуга. Сплетення та основні нерви. Провідні шляхи. Вегетативна нервова система. Вегетативна нервова система. Основні складові частини та топографія та функція. Ендокринна система. Залози внутрішньої секреції. Загальна та топографічна характеристика. Поділ ендокринних залоз за способом онтогенетичного розвитку. Органи чуття. Орган нюху і орган зору. Поняття про аналізатори. Загальна характеристика органів чуття як складових частин аналізаторів. Типи рецепторів. Шкіра як орган чуття. Пропріорецептори. Орган зору. Короткі відомості про його онтогенез. Сітківка та її будова. Сліпа та біла

плями. Зоровий нерв і зоровий тракт. Орган слуху і смаку. Вестибулярний апарат. Орган нюху. Нюхова та дихальні ділянки носа. Кінцеві нервові апарати нюхової ділянки. Нюховий тракт. Органи смаку. Іннервація язика Орган слуху і рівноваги. Слуховий тракт.

Спланхнологія. Серцево-судинна система. Лімфатична система та органи кровотворення. Вчення про серцево-судинну систему (ангіологія). Загальний огляд судинної системи людини. Значення кровообігу в житті організму. Поняття про онтогенез серця і судин. Положення та будова серця дорослої людини. Будова стінки серця, камер і клапанів. Особливості серцевого м'яза. Провідна система серця. Судини серця. Навколосерцева сумка. Будова артерій, вен і капілярів. Кола кровообігу. Аорта та її основні відгалуження. Загальний огляд венозної системи. Система верхньої і нижньої порожнистих вен. Кровообіг мозку. Лімфатична система. Особливості лімфатичних капілярів. Утворення лімфи. Лімфатичні вузли, судини і протоки. Кровотворні органи (червоний кістковий мозок, виличкова залоза та селезінка і лімфатичні вузли). **Дихальна система та шкіра.** Загальний огляд дихальної системи. Основні риси онтогенезу. Органів дихання. Носова порожнина. Гортань та її будова. Трахея. Бронхи і бронхіальне дерево. Легені, плевра. Будова стінок дихальних шляхів. Механізм дихання. Поняття про еволюція легень і акту дихання. Середостіння. Система покривів тіла. Будова шкіри: епідерміс, дерма, підшкірний шар. Папілярні малюнки. Особливості пігментації шкіри людини, його рудиментарні й прогресивні утвори. Нігті. Шкірні залози. Молочні залози в людини та інших ссавців.

Травна система. Вчення про внутрішні органи (спланхнологія). Загальний огляд травного апарату. Основні риси онтогенезу травного тракту. Ротова порожнина, її частин її стінки. Слинні залози. Язик. Зуби постійні та молочні. Зів і глотка. Перехрещення дихальних та травних шляхів. Частина глотки. Мигдалики. Стравохід. Шлунок, його будова і топографія. Кишечник, його відділи, топографія та будова. Печінка, її будова та функції. Ворітна система печінки. Жовчні протоки і жовчний міхур. Підшлункова залоза. Очеревина, сальники.

Сечова система. Основні риси будови та онтогенезу сечостатевого апарату. Будова нирок. Сечопроводи, сечовий міхур, сечовипускний канал. Мікроструктура нирки й утворення сечі. Чоловіча та жіноча статеві системи. Чоловіча та жіноча статеві системи. Статеві залози. Зовнішні статеві органи. Плацента.

Загальна фізіологія. Фізіологія як наука, фізіологія тканини.

Предмет фізіології та її завдання. Будова та функції епітеліальної тканини. Будова та функції нервової тканини. Будова та функції сполучної тканини. Фізіологія м'язової тканини. Будова та функції м'язової тканини. Функції скелетної та гладенької мускулатури. Принципи керування м'язовою активністю. Види м'язового скорочення. Сила м'язів. **Механізм м'язового скорочення.** Фізіологія центральної нервової системи. Будова і функції нейрона. Класифікація синапсів. Рефлекторний принцип регуляції. Гальмування в ЦНС та його види.

Фізіологія аналізаторів. Загальна уява про аналізатори. Зоровий аналізатор. Слуховий аналізатор. Нюховий аналізатор. Смаковий аналізатор. Шкірний аналізатор. Пропріорецептивний аналізатор. Больова чутливість. Ноцицептивний аналізатор.

Фізіологія вищої нервової діяльності. Умовний рефлекс. Безумовний рефлекс. Типи вищої нервової діяльності. Вищі психічні функції.

Часна фізіологія Загальна фізіологія залоз внутрішньої секреції . Загальна характеристика залоз внутрішньої секреції. Класифікація гормонів. Загальні властивості гормонів. Види взаємодії гормонів. Регуляція функцій залоз внутрішньої секреції.

Фізіологія серцево-судинної системи. Основні функції крові. Осмотичний тиск крові. Склад крові. Фізіологічні властивості серцевого м'язу. Проводимість та скорочуваність серцевого м'язу. Серцевий цикл. Електрокардіографія. Регуляція діяльності серця.

Фізіологія дихання. Зовнішнє дихання. Внутрішньоплевральний та внутрішньолегеневий тиск. Вентиляція легень та легеневі об'єми. Газообмін та транспорт газів.

Фізіологія травлення та обміну речовин. Функції шлунково-кишкового тракту. Загальні принципи регуляції травлення. Травлення в порожнині рота. Травлення в шлунку. Травлення в тонкому кишечнику. Травлення в товстому кишечнику. Механізм всмоктування. Всмоктування білків. Всмоктування вуглеводів. Всмоктування жирів. Всмоктування вітамінів, води та електролітів

Виділення. Функції нирок. Загальна характеристика видільних процесів. Основні функції нирок. Механізм сечоутворення та сечовиділення. Видільна функція потових залоз

9.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Анатомия и физиология человека.// Под ред.В.А.Губарь., А.В.Сафьянникова М., «Медицина» 2001
2. Кучеров Г.С., Шабатура М.Н., Давиденко Г.М. //Фізіологія людини.-К.:Вища школа, 1991.
3. Основы физиологии. Под ред. П.Стерки., М., Мир., 1984г. //Статичні та статокінетичні рефлекси.
4. Фізіологія людини. –К., Вища школа. 1991.
5. Физиология. Под ред.проф. С.А.Георгиевой М., «Медицина» 1999
6. Физиология человека. //Под ред. Н.В.Заликина. М., «Физкультура и спорт» , 2003
7. Физиология человека. //Под ред. В.В.Васильевой М., «Физкультура и спорт», 1979
8. Фомин Н.А. Физиология человека. - М.: Просвещение, 1990
9. Свиридов О.І. Анатомія людини. //Під редакцією професора І.І.Бобрика К.: Вища школа, 2000.- 399 с.
10. Коляденко Г.І. Анатомія людини: Підручник.- К.: Либідь, 2001.- 384 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Гігієна фізичного виховання

1. **КОД:** ОК 12.

2. **РІК НАВЧАННЯ:** 1

3. **СЕМЕСТР:** 2

4. **ЛЕКТОР:** к.б.н., доц. Баштовенко О.А.

5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості у галузі фізичної культури та спорту. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність усвідомлювати історію фізичної культури і спорту як складову частину світової та вітчизняної культури. Здатність розвивати професійну самосвідомість; виховання морально-етичних та ідейно-патріотичних переконань фахівця, причетності до світової історичної спадщини та національних традицій в галузі фізичної культури і спорту; прищеплення вмінь використовувати набуті знання у розв'язанні освітньо-виховних завдань навчально-виховного процесу у практичній педагогічній та тренерській діяльності.

6. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

знати: гігієнічні фактори оточуючого середовища, основи та принципи загартування, засоби гігієни фізичної культури і спорту. Гігієну фізичної культури школяра

вміти: оцінити мікрокліматичні чинники житлових і спортивних споруд; оцінити органолептичні властивості води; оцінити природне і штучне освітлення розрахунковим методом; розрахувати енергетичну цінність харчових продуктів; розрахувати кратність повітрообміну у приміщенні; використовувати гігієнічні засоби та природні чинники в усіх формах оздоровчої та фізкультурно-масової роботи.

7. **ПРЕРЕКВІЗИТ:** Загальна педагогіка, анатомія, фізіологія.

8. **ЗМІСТ КУРСУ:**

Загальна гігієна. Предмет і завдання гігієни. Гігієна фізичної культури і спорту. Предмет і завдання гігієни. Основні проблеми гігієни дітей та підлітків. Оздоровче тренування. Показання та протипоказання до оздоровчого тренування. Принципи та методи оздоровчого тренування. Основні завдання гігієни фізичної культури і спорту.

Епідеміологічні фактори зовнішнього середовища. Особливості інфекційних захворювань. Умови розвитку інфекційних хвороб. Джерело інфекції. Шляхи руху інфекції. Шлункові інфекції, дихальні інфекції, інфекції, що передаються статевим шляхом. Боротьба з інфекційними хворобами.

Гігієна повітря. Вплив повітря на організм людини. Фізичні властивості повітря. Хімічні властивості повітря. Фактори, що впливають на забруднення повітря. Контроль за чистотою повітря.

Гігієна води і ґрунту. Фізіологічне і гігієнічне значення води. Хімічний склад води. Вплив води на організм людини. Очищення та обеззараження води. Основи гігієни ґрунту. Властивості ґрунтів. Вимоги до відкритих спортивних майданчиків.

Особиста гігієна спортсмена. Гігієна спортивного одягу і взуття. Раціональний розпорядок дня. Догляд за тілом. Гігієна статевого життя спортсмена. Харчування спортсменів.

Фізіолого-гігієнічні основи навчально-виховної роботи в школі. Працездатність дітей та підлітків. Поняття про шкільну зрілість. Втома, перевтома, профілактика. Гігієнічна організація уроку. Гігієна читання та сну. Гігієна рухової активності в школі, норми рухової активності.

Гігієнічні основи загартування. Фізіологічна сутність загартування. Використання природних факторів у процесі загартування. Гігієнічні принципи загартування. Загартування в спортивній практиці.

Загальні гігієнічні основи спортивних споруд. Види спортивних споруд. Характеристика відкритих спортивних споруд. Криті спортивні споруди. Санітарний режим в спортивних залах.

Гігієна харчування. Фізіологічні основи раціонального харчування. Норми та вимоги до організації харчування в різні періоди життя. Калорійність та біологічна цінність основних харчових продуктів. Наслідки порушення харчування.

Гігієнічне забезпечення в окремих видах спорту. Загальні положення гігієнічного забезпечення спортивної підготовки. Загальна гігієнічна характеристика тренування. Індивідуальні особливості спортсменів. Гігієнічні принципи тренування. Організація тренування та змагання. Гігієнічне забезпечення ігрових видів спорту. Гігієнічне забезпечення легкої атлетики, одноборств.

Гігієна фізичних вправ для людей середнього і похилого віку. Вікові зміни під час старіння. Роль фізичних вправ в попередженні передчасного старіння. Форми і методи занять фізичною культурою для людей середнього та похилого віку.

9. **РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:**

Лаптев А. П., Полиевский С. А. Гигиена: Учеб. для ин-тов и техникумов физ. культуры. — М.: ФиС, 1990. — 368 с.

2. Лаптев А. П., Мальшева И. Н. Практикум по гигиене: Пособие для интов физ. культуры. — М.: ФиС, 2001. — 151 с.

3. Лиходід В. С. Гігієна в запитаннях та відповідях. — Запоріжжя: Стат, 1998. — 86 с.
4. Лиходід В. С. Завдання з гігієни (педагогічна практика в школі). — Запоріжжя: Стат, 1998. — 48 с.
5. Булатова М. М., Платонов В. Н. Спортсмен в разных климатогеографических условиях. — К.: Олимп. лит., 1996. — 176 с.
6. Вайнбаум Я. С. // Гигиена физического воспитания. — М.: Медицина, 2002.
7. Даценко І. І., Габович Р. Д. Профілактична медицина. Загальна гігієна з основами екології: Навч. посіб. — К.: Здоров'я, 1999. — 694 с.
8. Питание в системе подготовки спортсменов / Под ред. В. М. Смульского и др. — К.: Олимп. лит., 1996. — 221 с.
9. Питание юных спортсменов / Под ред. Л. П. Мостовой. — К.: Здоровье, 1989. — 112 с.
10. Полиевский С. А. Гигиена спортивной одежды и снаряжения. — М.: ФиС, 1987. — 111 с.
10. Гончарук Є.Г. Загальна гігієна: “Пропедевтика гігієни” К.: Вища школа, 1995. — 121 с.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:** українська.
- 12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ** (за наявності).

Біохімія з основами біохімії спорту

1. **КОД:** ОК 13.
2. **РІК НАВЧАННЯ:** 2
3. **СЕМЕСТР:** 4

4. **ЛЕКТОР:** к.б.н., доц. Баштовенко О.А.

КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Набуття гнучкого способу мислення, який дозволяє зрозуміти та розв'язати проблеми та задачі, зберігаючи при цьому критичне ставлення до сталих наукових концепцій. Породження нових ідей (креативність). Здатність пропонувати рішення, що не є очевидними. Здатність застосовувати знання на практиці. Здатність ефективно розв'язувати практичні задачі використовуючи професійні знання. Здатність самостійно та відповідально приймати рішення в професійній сфері на основі аналізу та синтезу, з урахуванням критичних зауважень та на основі творчого підходу, норм загальнолюдської та професійної етики. Здатність використовувати інформацію з суміжних галузей знання та роз'яснювати її. Вміння донести власні висновки і знання та пояснення до фахівців та нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. Здатність до постійного професійного самовдосконалення. Здатність аналізувати форму і будову тіла людини у зв'язку з функціональною активністю. Здатність розкриття фізіологічних закономірностей, механізмів взаємодії органів та їх систем у життєдіяльності.

5. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: хімічні основи життєдіяльності організму, особливості обміну речовин, основи процесу адаптації, змін біохімічних процесів під час фізичного навантаження, правильної організації тренувального процесу; використання біохімічних методик для контролю за тренувальним процесом та відновними процесами після фізичних вправ.

вміти: оцінити за біохімічними показниками рівень тренуваності спортсменів, виявити рівень перенавантаження та перенапруження, та застосувати засоби відновлення. Використовувати одержані теоретичні знання для правильної організації тренувального процесу, використовувати біохімічні методики досліджень для контролю за тренувальним процесом, відновленням після фізичних вправ.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Гігієна, теорія та методика викладання фізичного виховання.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Вступ в біохімію. Предмет, задачі та методи дослідження. Предмет, задачі та методи дослідження. Історія розвитку біохімії. Хімічні основи життєдіяльності організму. Органічні та неорганічні сполуки.

Обмін речовин в організмі. Обмін речовин – необхідна умова існування живого організму. Катаболічні і анаболічні реакції – дві сторони обміну речовин. Види обміну речовин. Етапи розпаду поживних речовин та вилучення енергії в клітинах. Клітинні структури і їх роль в обміні речовин. Регуляція обміну речовин.

Поняття про водно-сольовий обмін. Розчини та їх значення в організмі. Кислотність та осмотичний тиск розчину. Баланс води і солей в організмі. Регуляція водно-сольового обміну.

Ферменти – біологічні каталізатори. Загальна уява про ферменти. Будова ферментів і коферментів. Форми та властивості ферментів. Механізм дії ферментів. Фактори, що впливають на дію ферментів (активатори і інгібітори). Класифікація ферментів.

Вітаміни і їх біологічне значення. Загальна уява про вітаміни, та їх класифікація. Характеристика жиророзчинних вітамінів. Характеристика водорозчинних вітамінів. Вітаміноподібні речовини.

Біохімія вуглеводів. Хімічний склад і біологічна роль вуглеводів. Характеристика класів вуглеводів. Внутрішньоклітинний обмін вуглеводів.

Біохімія ліпідів. Хімічний склад і біологічна роль ліпідів. Характеристика класів ліпідів. Внутрішньоклітинний обмін жирів. Порушення ліпідного обміну.

Біохімія білків. Хімічний склад і біологічна роль білків. Структурна організація білків. Обмін білків в організмі.

Інтеграція і регуляція обміну речовин – біохімічна основа процесів адаптації. Взаємоперетворення вуглеводів жирів і білків. Регуляторні системи обміну речовин. Роль окремих тканин в інтеграції проміжного обміну.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Волков И.И., Несен Э.Н., Осипенко А.А., Корсун С.Н. Биохимия мышечной деятельности. –Киев.: Олимпийская литература, 2000.
2. Биохимия: Учебник для институтов физической культуры/ Под ред. В.В. Меньшикова, Н.И. Волкова.- М.: Физкультура и спорт, 1986.г.
3. Боечко Ф.Ф. Біологічна хімія: Навчальний посібник.-К.:Вища школа, 1995
4. Мохан Р., Глессон М., Гринхафф П.Л. Биохимия мышечной деятельности и физической тренировки (учебное пособие для вузов физического воспитания и спорта).–Киев .Олимпийская литература, 2001.
5. Яковлев Н.Н., Орещенко Н.И., Чаповец Н.Р.Руководство к практическим занятиям по общей биохимии спорта.-М.: Физкультура и спорт, 2004.
6. Проскура И.К. Биохимия.-М.:Владос, 2002.
7. Рогозкин В.А. Биохимическая диагностика в спорте. – Л.: Наука, 1988.г.
8. Хмелевский Ю.В., Усатенко О.К. Основные биохимические константы в норме и при патологии. – Киев: Здоров'я, 1984.г.
9. Хачатурян Ю.А. «Самоконтроль в физической культуре». –М.:Твое здоровье 1991.
10. Альбертс Б., Брей Д., Льюис Д., Рефф М., Робертс К., Уотсон Д. Молекулярная биология клетки.-М.: Мир, 1986-1987.-Т т 1-5.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Біомеханіка фізичних вправ та спорт метрологія

1. КОД: ОК 14.

2. РІК НАВЧАННЯ: 3

3. СЕМЕСТР: 6

4. ЛЕКТОР: старший викладач Житомирський Л.О.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Набуття гнучкого способу мислення, який дозволяє зрозуміти та розв'язати проблеми та задачі, зберігаючи при цьому критичне ставлення до сталих наукових концепцій. Породження нових ідей (креативність). Здатність пропонувати рішення, що не є очевидними. Здатність застосовувати знання на практиці. Здатність ефективно розв'язувати практичні задачі використовуючи професійні знання. Здатність самостійно та відповідально приймати рішення в професійній сфері на основі аналізу та синтезу, з урахуванням критичних зауважень та на основі творчого підходу, норм загальнолюдської та професійної етики. Здатність використовувати інформацію з суміжних галузей знання та роз'яснювати її. Вміння донести власні висновки і знання та пояснення до фахівців та нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. Здатність до постійного професійного самовдосконалення. Здатність аналізувати форму і будову тіла людини у зв'язку з функціональною активністю. Здатність розкриття фізіологічних закономірностей, механізмів взаємодії органів та їх систем у життєдіяльності. з системою медичного забезпечення занять фізичною культурою зі спортивною, виховною, лікувальною, виховною направленістю. Здатність застосовувати дослідження соматоскопії та антропометрії для визначення фізичного розвитку та функціонального стану, фізичної працездатності та загальної патології; особливостей травм та захворювань, що пов'язані з заняттями фізкультурою і спортом.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: поняття про форми рухів; біодинаміку м'язів; динамічні характеристики; структуру системи рухів; вимірювання в фізичній культурі та спорті; шкали вимірювання; тестування у навчально-титульному процесі.

вміти: робити біомеханічний аналіз фізичних вправ; проводити біомеханічний контроль; проводити вимірювання при складанні учнями та студентами нормативів та тестів з фізичної та технічної підготовки.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Анатомія людини, вступ до спеціальності з основами наукових досліджень.

9. ЗМІСТ КУРСУ:

Предмет і методи біомеханіки. Завдання біомеханіки. Об'єкт пізнання біомеханіки. Область застосування біомеханіки. Теорія і методика біомеханіки. Зародження та основні напрями біомеханіки.

Біомеханічні методи вивчення та реєстрації рухів. Постановка завдання і методика дослідження. Методи вимірювань і реєстрації у біомеханіці.

Біомеханічний аналіз рухової діяльності. Соматична система координацій. Часові, просторові та просторово-часові характеристики руху тіла. Біостатичні характеристики руху тіла. Положення рівноваги.

Руховий апарат як біомеханічна система. Біомеханічні пари та ланцюги.

Біодинаміка м'язів. Особливості режимів руху біомеханічної системи, побудова м'яза, механічні властивості м'язів, групова взаємодія м'язів.

Біодинаміка гімнастичних вправ та легкоатлетичних пересувань. Біодинаміка загально розвиваючих вправ. Гімнастичні положення тіла. Біодинаміка постаті. Біодинаміка ходьби та бігу, стрибків у довжину з розбігу.

Біодинаміка спортивних ігор. Переміщення зовнішніх сил. Способи передачі руху снаряду. Ударні сили. Фази уданої дії. Види ударних дій. Кидки м'яча у баскетболі та у гандболі. Удари по м'ячу у волейболі та футболі.

Зміст метрології. Зміст та задачі курсу «Спортивна метрологія». Вимірювання величини. Параметри, які вимірюються в фізичній культурі і спорті.

Основи теорії вимірювань. Вимірювання. Види вимірювань. Чинники, які впливають на якість вимірювання.

Вимірювання в фізичній культурі та спорті. Особливості вимірювань в спорті. Тестування – посередній вимірюватель. Оцінка – уніфікований вимірюватель спортивних результатів та тестів.

Державні тести. Нормативи оцінки фізичної підготовленості України. Єдина спортивна класифікація України.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Біомеханіка спорту: Навч. посібн.: А.М. Лапутін, В.В. Гамалій, О.А. Архипов, В.О. Кашуба, М.О. Носко, Т.О. Хабінець/ За заг. Редакцією А.М. Лапутіна.- К.: Олімпійська література, 2001- 319с.

2. Донской Д.Д. Биомеханика с основами спортивной техники. – М.: Физкультура и спорт. – 1971.

3. Донской Д.Д. Биомеханика: Учебн. Пособие для студентов ф-тов физвоспитания пед.институтов . – М.: Просвещение, 1975. – 239с.

4. Иванов В.В. Комплексный контроль в подготовке спортсменов. – М.: Физкультура и спорт. – 1987. – 256с.

5. Козлов И.М. Практикум по биомеханике. – М.: Физкультура и спорт. – 1980

6. Конспектний курс з біомеханіки: Навч. посібн./ Укл. С.В. Мединський.- Чернівці:Рута, 2004. – 134с.

7. Лапутін А.Н. Обучение спортивным движениям. – К.: Здоров'я, 1986. – 214с.

8. Лапутін А.Н., Уткин В.Л. Технические средства обучения. – М.: Физкультура и спорт. – 1990. – 80с.

9. Лапутін А.Н., Хапко В.Е. Биомеханика физических упражнений. – К.: Рад.шк., 1986. – 131с.

10. Практикум по биомеханике/Под общ.ред. И.М. Козлова. – М.: Физкультура и спорт. – 1980

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Теорія та методика фізичного виховання

1. **КОД :** ОК 15.

2. **РІК НАВЧАННЯ:** 3

3. **СЕМЕСТР:** 5

4. **ЛЕКТОР:** старший викладач Житомирський Л.О.

5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** та синтезу, з урахуванням критичних зауважень та на основі творчого підходу, норм загальнолюдської та професійної етики. Здатність використовувати інформацію з суміжних галузей знання та роз'яснювати її. Вміння донести власні висновки і знання та пояснення до фахівців та нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. Здатність до постійного професійного самовдосконалення. Здатність аналізувати рухи тіла людини у зв'язку з функціональною активністю. Здатність розкриття біомеханічних закономірностей, механізмів взаємодії органів та їх систем у життєдіяльності, фізичної працездатності та загальної патології; особливостей, що пов'язані з заняттями фізкультурою і спортом. Здатність аналізувати біомеханічні процеси людського організму, процеси м'язових скорочень та механізмів енергоутворення, закономірностей розвитку рухових якостей, процесів стомлення, відновлення, адаптації та діагностики функціонального стану спортсменів

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: основні терміни, поняття теорії та методики фізичного виховання; зміст та структуру уроку та класифікацію уроків; планування навчальної роботи з дисципліни «Фізична культура»; технологією складання конспекту уроку з фізичної культури.

вміти: вільно використовувати терміни, поняття дисципліни на рівні їх відтворення і тлумачення; визначити основні вимоги до проведення уроку з фізичної культури; складати річний план-графік з фізичної культури; складати конспекти уроків з фізичної культури для 1-11 класів.

7. **ПРЕРЕКВІЗИТ:** вступ до спеціальності з основами наукових досліджень.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Основи фізичного виховання школярів. Значення фізичного виховання школярів. Форми організації фізичного виховання.

Урок основна форма роботи в школі з фізичної культури. Зміст та структура уроку з фізичної культури. Класифікація уроків. Вимоги до проведення уроків. Підготовка до уроку.

Планування навчальної роботи. Основні документи планування. Річний план-графік з фізичної культури. Поурочний четвертний план. Технологія складання поурочного четвертного плану.

Технологія складання конспекту уроку з фізкультури. Розробка змісту конспекту уроку. Оформлення конспекту уроку. Контроль за результатами навчально-пізнавальної діяльності.

Позакласна робота з фізичного виховання. Значення позакласної роботи. Завдання позакласної роботи. Особливості позакласної роботи. Форми Організації позакласної роботи.

Передові методи і засоби у фізичному вихованні і спорті. Сутність, закономірності та принципи процесу виховання у фізичній культурі і спорті. Особливості виховного процесу у фізичній культурі. Зміст процесу виховання у фізичній культурі і спорті.

Педагогічні технології у сфері фізичного виховання і спорту. Структура і зміст метода проблемного навчання. Інформаційні технології у фізичній культурі і спорті.

Педагогічні інновації у сфері фізичного виховання і спорту

Моделі інтерактивного навчання. Особливості організації інтерактивного навчання. Основні принципи інтерактивного навчання. Засоби і методи інтерактивного навчання.

Виникнення і розвиток психології спорту. Світова і вітчизняна історія розвитку психології фізичного виховання і спорту. Методи психологічних досліджень.

Психологічні особливості спортивної діяльності. Загальна характеристика спортивної діяльності. Спеціалізовані сприйняття в фізичній культурі і в спорті. Реакція в спорті. Психологічна напруга і перенапруга в тренувальному процесі.

Психологія особистості тренера і спортсмена. Психологічні особливості особистості тренера. Особистість спортсмена як суб'єкт спортивної діяльності. Формування особистості спортсмена.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Ашмарін В.А. Теория и методика педагогических исследований в физическом воспитании: пособ. для студ. и препод. ин-тов физ. культ. – М.: Физкультура и спорт, 1978.- 224с.

2. Боген М.М. Обучение двигательным действиям / М.М. Боген. – М. Физкультура и спорт, 1985. – 192с.

3. Бузюн О.І. Практикум з фізичної культури : навч.посібн./ О.І. Бузюн, В.І. Завацький, Л.А. Завацька. – Луцьк : Настир'я, 1994. – с.34-56

4. Закон України «Про фізичну культуру і спорт»г – К.: (б.в.), 1993. – 22с.

5. Круцевич Т.Ю. Теорія і методика фізичного виховання : (підруч. Для студ. Вищ навч. закл. Фіз. виховання і спорту)/ за ред. Т.Ю. Круцевич. – К.: Олімпійська література, 2008. – 366с.

6. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук. метод.посіб./ О.Пометун, Л. Пироженко. – К.: А.С.К., 2004 – 56 с.

7. Фізичне виховання молодших школярів : навч. програми і дидактично-метод. матеріали до неї/ підг. Г.В. Воробей. – Івано-Франківськ : (б.в.), 1993. – 144с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Теорія та методика дитячого та юнацького спорту

1. КОД: ОК 16.

2. РІК НАВЧАННЯ: 3

3. СЕМЕСТР: 3-4

4. ЛЕКТОР: к.ф.н.,доц. Ярчук Г.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність пропонувати рішення, що не є очевидними. Здатність застосовувати знання на практиці. Здатність ефективно розв'язувати практичні задачі використовуючи професійні знання.. Здатність самостійно та відповідально приймати рішення в професійній сфері на основі аналізу та синтезу, з урахуванням критичних зауважень та на основі творчого підходу, норм загальнолюдської та професійної етики. Здатність використовувати інформацію з суміжних галузей знання та роз'яснювати її. Вміння донести власні висновки і знання та пояснення до фахівців та нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: планувати і прогнозувати розвиток ФК на місцевому, регіональному та обласному рівнях; аналізувати і узагальнювати діяльність державних і громадських органів управління у сфері ФК і первинних організацій фізкультурно-спортивної спрямованості; організовувати та проводити фізкультурно-масові і спортивні заходи.

вміти: працювати з фінансово-господарської документації; приймати управлінські рішення; розробляти і обґрунтовувати варіанти ефективних господарських рішень; знати умови формування особистості, її свободи, права і свободи людини і громадянина, вміти їх реалізовувати у різних сферах життєдіяльності; знати основи правової системи та законодавства, організації судових та інших правозастосовних і правоохоронних органів, правові та морально-етическіє норми у сфері професійної діяльності; проводити аналітичну, дослідницьку та раціоналізаторську роботу з оцінки соціально-економічної обстановки і конкретних форм управління; розробляти програми нововведень і складати план заходів щодо реалізації цих програм; застосовувати методи НОТ і оргпроекування, практично використовувати навички раціоналізації управлінської праці; професійно вести управлеческую, маркетингову, комерційну, рекламну та патентно-ліцензійну роботу в різних підрозділах підприємств

(об'єднань), асоціаціях, спільних підприємствах; глибокі знання і володіти методами наукових досліджень в більш вузьких напрям домлення менеджменту.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Теорія та методика фізичного виховання.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Програмно-нормативне забезпечення юнацького спорту. Розвиток вітчизняної теорії та методики дитячого та юнацького спорту. Основні організаційні форми підготовки юних спортсменів. Задачі спортивних шкіл різних типів. Програмно-нормативні документи, що регламентують діяльність спортивних шкіл.

Всеукраїнські та Міжнародні змагання юних спортсменів. Юнацькі Олімпійські ігри. Місце змагань в системі підготовки юних спортсменів. Структура змагань різних вікових груп. Документи, що регламентують організацію і проведення змагань для юних спортсменів. Норми змагальних навантажень і умови проведення змагань з видів спорту для спортсменів дитячого і юнацького віку. Юнацькі Олімпійські ігри.

Морфофункціональні та психолого-педагогічні особливості юних спортсменів. Динаміка розвитку функціональних систем в дитячому та юнацькому віці. Особливості розвитку фізичних якостей юних спортсменів з урахуванням сенситивних періодів та структури індивідуальної фізичної підготовленості. Особливості побудови та організації спортивного тренування юних спортсменів.

Спортивний відбір та орієнтація юних спортсменів. Актуальність і важливість системи відбору. Визначення поняття «спортивний відбір» і «спортивна орієнтація». Основні методичні положення системи відбору в спортивних школах. Організація та проведення спортивної орієнтації та відбору.

Етапи багаторічної підготовки юних спортсменів. Взаємозв'язок побудови багаторічного тренувального процесу з динамікою біологічного розвитку людини. Мета і завдання етапу початкової підготовки, його місце і значення в системі багаторічної підготовки спортсменів. Мета і завдання етапу попередньої базової підготовки, його місце і значення в системі багаторічної підготовки спортсменів. Мета і завдання етапу спеціалізованої базової підготовки, його місце і значення в системі багаторічної підготовки спортсменів.

Контроль і корекція підготовки юних спортсменів. Мета, об'єкт і види контролю. Вимоги до показників, що використовуються для контролю підготовленості юних спортсменів. Контроль і корекція змагальної діяльності. Контроль і корекція тренувальних і змагальних навантажень.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Жолдак В.І., Сейранов С.Г. Менеджмент. - М.: Радянський спорт, 1999.

2. Зубарев Ю.А., Попова А.Ф., Пряхін Г.М. Менеджмент у фізичній культурі і спорті. Навчальний посібник. - Волгоград: ВГАФК, 2001.

3. Зубарев Ю.А. Менеджмент і маркетинг у сфері фізичної культури і спорту. Видання - Волгоград: ВГАФК, 2007.

4. Зуєв В.М., Сулейманов І.І. Менеджмент для спортивного організатора. - Омськ, 1997.

5. Менеджмент і економіка ФКіС / М.І. Золотов, В.В. Кузін, М.Є. Кутепов, С.Г. Сейраном. - М.: Академія, 2004.

6. Переверзін І.І. Менеджмент спортивної організації: Навчальний посібник. - 2-е вид., Персраб. і доп. - М.: СпортАкадеміяПресс, 2002.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності

1. КОД: ОК 17.

2. РІК НАВЧАННЯ: 3

3. СЕМЕСТР: 6

4. ЛЕКТОР: к.ф.н., доц. Ярчук Г.В.

КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: здатність підбирати адекватне ситуації управлінське рішення за формою та змістом; здатність планувати та організовувати освітній процес у дитячих юнацьких спортивних школах. Здатність аналізувати здоров'я як системну категорію; визначати перспективні шляхи управління здоров'ям; здатність до програмування занять з «Обраного виду спорту». Здатність визначити загальні підходи до вибору необхідної методики застосування фізичних вправ; усвідомлювати особливості використання засобів та методів навчання школярів основ здоров'я; оцінювати і проводити моніторинг рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та індивідуального здоров'я. Здатність організовувати навчально-виховний процес у дитячичо-юнацьких спортивних школах; організовувати масові спортивні заходи, змагання.

5. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: значення оздоровчо-рекреаційної рухової активності у збереженні та зміцненні здоров'я людини, принципи її реалізації в системі оздоровлення населення; особливості розвитку рухів та проявів рухової активності в різні вікові періоди; специфіку та оздоровче спрямування різних видів оздоровчо-рекреаційної рухової активності;

нормативи оздоровчо-рекреаційної рухової активності для занять із особами різного віку; правила та особливості проведення фізкультурних занять аеробної спрямованості, занять із фітнесу та оздоровчої гімнастики, рухливих ігор з урахуванням психологічних і фізіологічних чинників, стану здоров'я осіб різних вікових категорій.

вміти: визначати рухову активність людини за допомогою застосування різних методів; нормувати оздоровчо-рекреаційну рухову активність для різних категорій населення; підбирати форми організації оздоровчо-рекреаційних фізкультурних занять залежно від їхніх завдань та контингенту тих, хто займається; проводити оздоровчо-рекреаційні фізкультурні заняття різних видів; адекватно дозувати рухову активність і фізичні навантаження з огляду на закономірності їхнього впливу на організм тих, хто займається.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: теорія та методика фізичного виховання.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Поняття здоров'я, фізичної рекреації та оздоровчо-рекреаційної рухової активності. Поняття і показники здоров'я людини; чинники, які на нього впливають. Фізична рекреація, її значення в житті людини. Роль оздоровчо-рекреаційної рухової активності у збереженні і зміцненні здоров'я людини. Характеристика основних потреб організму в оздоровчо-рекреаційній руховій активності. Вплив спеціально організованої рухової активності на стан здоров'я людини.

Принципи реалізації спеціально організованої оздоровчо-рекреаційної рухової активності в системі оздоровлення населення. Особливості розвитку рухів та проявів рухової активності в різні вікові періоди. Особливості розвитку рухів дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Особливості розвитку рухів підлітків та юнаків середнього і старшого шкільного віку.

Особливості проявів рухової активності у зрілому та літньому віці. Методи визначення рухової активності. Загальна характеристика методів визначення рухової активності. Методика хронометражу. Методи визначення рухової активності за добовими енерговитратами.

Норми оздоровчо-рекреаційної рухової активності для різних категорій населення. Норми оздоровчо-рекреаційної рухової активності для дітей і підлітків. Норми оздоровчо-рекреаційної рухової активності для дорослих. Вимірювання шкірно-жирових складок за допомогою каліпера. Вивчення основ техніки роботи з каліпером. Обчислення середнього показника об'єму жирової маси в чоловіків та жінок. Ведення щоденника з метою визначення рухової активності людини. Загальні правила ведення щоденника. **Оформлення щоденника.** Застосування методів опитування для визначення рухової активності людини протягом доби. Складення енергетичної характеристики окремих видів фізичних вправ. Складення енергетичної характеристики оздоровчої ходьби з визначеною швидкістю. Складення енергетичної характеристики оздоровчого бігу з визначеною швидкістю. Використання датчиків руху для реєстрації механічних аспектів рухової діяльності. Використання педометрів для реєстрації механічних аспектів рухової діяльності. Використання крокомірів. Оформлення номограм для визначення пульсового режиму при навантаженні конкретної тривалості для осіб з різним рівнем фізичного стану. **Визначення частоти серцевих скорочень.** Визначення тривалості фізичних навантажень людини залежно від рівня фізичного стану. для реєстрації механічних аспектів рухової діяльності. Використання акселерометрів для реєстрації механічних аспектів рухової діяльності. Оцінювання достатності чи недостатності спеціально організованої рухової активності осіб різних вікових груп. Оцінювання часових витрат на здійснення рухів різної інтенсивності.

Класифікація видів рухової діяльності за співвідношенням обміну речовин до рівня основного обміну.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Аэробика. Теория и методика проведения занятий: Учебное пособие для студентов вузов физической культуры / Под ред. Е. Б. Мякинченко и М. П. Шестакова. – М.: СпортАкадемПресс, 2002. – 304 с.
2. Вильчковский Э. С. Физическое воспитание школьников / Э. С. Вильчковский. – М.: Логос, 2002. – 168 с.
3. Єфімова Н. Г. Методика проведення рухливих ігор / Н. Г. Єфімова. – К.: Радянська школа, 1990. – 104 с.
4. Кругляк О. Я. Рухливі ігри та естафети в школі: Методичний посібник / О. Я. Кругляк. – Тернопіль: "Підручники та Посібники", 2002. – 80 с.
5. Круцевич Т. Ю. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення: Навчальний посібник / Т. Ю. Круцевич, Г. В. Безверхня. – К.: Олімпійська література, 2010. – 248 с.
6. Оптимальная двигательная активность: Учебно-методическое пособие для вузов / Сост.: И. В. Рубцова, Т. В. Кубышкина, Е. В. Алаторцева, Я. В. Готовцева. – Воронеж, 2007.
7. Тимошенко О. В. Основы теории та методики викладання спортивних і рухливих ігор: Навчально-методичний посібник / О. В. Тимошенко, Р. М. Мішаровський, В. Я. Махов. – К.: Нац. пед. ун-т ім. М. Драгоманова, 2003. – 213 с.
8. Фізична рекреація: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту / Є. Н. Приступа, О. М. Жданова, О. М. Линець та інші; за наук. ред. Є. Н. Приступи. – Дрогобич: Коло, 2010. – 243 с.
9. Чешихина В. В. Физическая культура и здоровый образ жизни студенческой молодежи: Учебное пособие / В. В. Чешихина. – М.: Союз, 2000. – 250 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Основи медичних знань та долікарської допомоги

1. КОД: ОК 18.
2. РІК НАВЧАННЯ: 1
3. СЕМЕСТР: 2
4. ЛЕКТОР: к.б.н.,доц. Баштовенко О.А.

1. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:

5. способу мислення, який дозволяє зрозуміти та розв'язати проблеми та задачі, зберігаючи при цьому критичне ставлення до сталих наукових концепцій. Породження нових ідей (креативність). Здатність пропонувати рішення, що не є очевидними. Здатність застосовувати знання на практиці. Здатність ефективно розв'язувати практичні задачі використовуючи професійні знання. Здатність самостійно та відповідально приймати рішення в професійній сфері на основі аналізу та синтезу, з урахуванням критичних зауважень та на основі творчого підходу, норм загальнолюдської та професійної етики. Здатність використовувати інформацію з суміжних галузей знання та роз'яснювати її. Вміння донести власні висновки і знання та пояснення до фахівців та нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: Особливості анатомії, фізіології функціонування внутрішніх систем організму людини, етіологічну, клінічну картину поширених невідкладних станів, що виникають при хворобах внутрішніх органів, дії зовнішніх факторів та інфекційних хвороб, компоненти долікарської діагностики невідкладних станів.

вміти Володіти навичками діагностики, технікою надання першої медичної допомоги при раптових захворюваннях, ураженнях, нещасних випадках.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Теорія та методика фізичного виховання.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Перша медична допомога при хворобах і невідкладних станах, що виникають під час захворювання дихальної та серцево-судинної систем.

Перша медична допомога при невідкладних станах що виникають під час захворювань травної та сечовидільної систем

Перша медична допомога при гострих психоневрологічних порушеннях, алергічних реакціях, анафілактичному шоці. Перша медична допомога при дії фізичних чинників Перша медична допомога при отруєннях

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бачинский Ю.С., Беномов В.М и др. Хирургия. –М: Вища школа, 1986г.
2. Гапонович И.Я.,Поминов А.Н. Хирургия. –М. Вища школа, 1987г.
3. Гудзенко П.Н. Детские болезни. -К. Вища школа. 1984г.
4. Заликина Л.С. Учебное пособие по общему уходу за больными. –М. Медицина, 1976г.
5. Кузьмичова А.Т., Шарлай И.В. Детские инфекционные болезни. - М. Медицина, 1984г.
6. Николаев Л.А. Лекарствоведение. –Минск: Высшая школа, 1988г.
7. Павлов С.Т. Кожные и венерические болезни. – М: Медицина, 1975г.
8. Сафонов А.Г. Учебное пособие для мед. сестер - М.: Просвещение, 1988г.
9. Сметнев А.С.,Кукес. В.Г.. Внутренние болезни. –М: Медицина. 1982г.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Методика фізичної реабілітації

1. КОД: ОК 19.
2. РІК НАВЧАННЯ: 3
3. СЕМЕСТР: 6
4. ЛЕКТОР: к.мед.н.,викл. Аتماжов І.Д.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обгрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. забезпечити формування у студентів комплексних професійних педагогічних знань, умінь синтезувати матеріал для успішного розв'язання педагогічних задач, аналізу педагогічних ситуацій, вибору засобів взаємодії у педагогічному процесі.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: поняття «реабілітація», «фізична реабілітація»;визначення термінів, які використовують у реабілітаційній практиці;особливості функціонування фізичної реабілітації як галузі та її ролі, місця і взаємодії з іншими галузями системи охорони здоров'я;розуміти вплив і ефект широко застосовуваних

фізичних чинників;розуміти законодавчі акти, що стосуються фахівців сфери охорони здоров'я України;теоретико-методичні основи фізичної реабілітації, форми організації та варіанти побудови реабілітаційного процесу;особливостей проведення засобів та форм фізичної реабілітації під час роботи з пацієнтами різних вікових груп, різних нозологій та за різних умов її проведення (медичний заклад, реабілітаційний центр, домашня програма);методи визначення динаміки рухових дисфункцій у пацієнтів з різною патологією та різних вікових груп при проведенні фізичної реабілітації;основи взаємодії фізичної реабілітації з іншими соціальними сферами (освіта, трудова діяльність) та перспектив її розвитку у зв'язку з матеріальними, духовними і соціальними умовами життя людини і суспільства.

вміти :обґрунтувати вибір методів втручання/терапії, демонструючи, при цьому, глибокі знання патофізіологічних механізмів;визначати фізичний розвиток, стан здоров'я, функціональний стан і фізичну працездатність і на підставі цього рекомендувати оптимальні рухові режими та раціональні засоби фізичної реабілітації призначати період курсу фізичної реабілітації та режим рухової активності щодо конкретного хворого; визначати задачі та обґрунтовувати вибір засобів і форм фізичної реабілітації в залежності від задач;визначати методи оцінки стану пацієнта/клієнта, клінічного аналізу, виявлення проблем, оцінки досягнутих результатів та планування призупинення чи повного завершення курсу фізичної реабілітації;пояснювати психосоціальні питання, які слід враховувати при заходах фізичної реабілітації;переконувати в ефективності фізичних вправ для зміцнення здоров'я, наводячи приклади з досвіду різних культур і національностей; пояснювати принципи і дію профілактичних заходів фізичної реабілітації;.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Теорія та методика фізичного виховання.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Загальна характеристика організаційно-методичних основ реабілітації. Історія лікувального застосування фізичних вправ та масажу. Становлення реабілітації. Історія розвитку фізичної реабілітації в Україні. Законодавчі акти, що стосуються фахівців сфери охорони здоров'я України. Поняття про реабілітацію. Завдання, мета і принципи реабілітації. Види, періоди та етапи реабілітації. Визначення понять: медична реабілітація, фізична реабілітація,соціальна (побутова) реабілітація, професійна (виробнича) реабілітація. Характеристика лікарняного та після лікарняного періодів реабілітації. Стационарний, полклінічний (реабілітаційний, санаторний), диспансерний етапи реабілітації.Поняття фізичної реабілітації. Етапність та організаційна основа фізичної реабілітації. Об'єкти фізичної реабілітації. Загальна характеристика засобів фізичної реабілітації.

Загальні основи лікувальної фізичної культури. Механізми лікувальної дії фізичних вправ: тонізуюча дія, трофічна дія, формування компенсацій, нормалізація функцій.Засоби ЛФК. Класифікація фізичних вправ. Загальнорозвиваючі та спеціальні. Пасивні, пасивно-активні, активні. Рефлекторні. Динамічні та статичні. Дихальні (динамічні, статичні, спеціальні). Ідеомоторні. Вправи на координацію, на рівновагу, коригуючі, гімнастичні, віси, упори, вправи в опорі, силові, швидкісно-силові, ритмопластичні, на розтягнення, на розслаблення. Вправи прикладного характеру: ходьба, біг, підскоки, стрибки, повзання, лазіння, метання, плавання, катання на човні, лижах, ковзанах, ведосипеді та ін. Постуральні вправи. Природні чинники у ЛФК. Види загартовування.Форми ЛФК, їх характеристика. Основні форми ЛФК. Лікувальна гімнастика. Ранкова гігієнічна гімнастика. Самостійні (індивідуальні) заняття. Дозована ходьба. Біг підтюпцем. Теренкур. Прогулянки. Ігри. Близький туризм. Гідрокінезитерапія. Тракційна терапія. Ерготерапія. Загартовування.Механізми впливу фізичних навантажень на організм людини. Дозування фізичних навантажень. Контроль за людиною при виконанні фізичних вправ. Роль ЛФК в підвищенні фізичної працездатності. Методичні принципи ЛФК. Рухові режими. Періоди застосування ЛФК. Особливості ЛФК в залежності від рухового режиму на різних етапах фізичної реабілітації. Методики ЛФК.

Методичні особливості при проведенні лікувального масажу. Механізми лікувальної дії масажу: нервово-рефлекторний, гуморальний, механічна дія. Загальні показання та протипоказання до проведення лікувального масажу.Форми і методи лікувального масажу. Ручний масаж: сегментарно-рефлекторний, точковий. Апаратний масаж: вібраційний, вакуумний, гідромасаж. Основні прийоми масажу: поглажування, розтирання, розминання, вібрація. Поняття фізіотерапії. Механізми лікувальної дії фізичних чинників. Класифікація лікувальних фізичних чинників. Характеристика лікувальних фізичних чинників.

Методи фізіотерапії, засновані на використанні постійного струму низької напруги. Методи фізіотерапії, засновані на використанні імпульсних струмів. Методи фізіотерапії, засновані на використанні струму високої напруги. Методи фізіотерапії, засновані на використанні електромагнітного поля. Світлолікування. Методи, засновані на використанні механічних коливань. Баротерапія. Аерозольтерапія. Гідротерапія. Лазні. Бальнеотерапія. Термотерапія.Поняття механотерапії. Апарати маятникового типу, апарати, що діють за принципом важеля, апарати блокового типу. Види тренажерів.

Показання та протипоказання до механотерапії.Поняття працетерапії. Мета та завдання працетерапії. Засоби працетерапії. Види працетерапії. Показання та протипоказання до працетерапії. Місце працетерапії у реабілітаційному процесі. Дозування фізичного навантаження у працетерапії.Дельфінотерапія. Іпотерапія. Апітерапія. Аромотерапія. Фітотерапія. Гірудотерапія. Феліотерапія. Канісотерапія.Методи оцінки ефективності фізичної реабілітації. Види контролю ефективності: експрес-контроль, поточний та етапний контроль. Гоніометрія. Ергометрія. Динамометрія. Метод мануального м'язового тестування. Функціональні проби. Оцінка ступеня самообслуговування.Принципи поєданого застосування засобів фізичної реабілітації.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін : підручн. для студ. ВНЗ - К.: Олімпійська література, 2010. – 488с.
2. Физическая реабилитация под. ред. С.Л. Попова. Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. – 462с.
3. Вайнер Э.Н. Лечебная физическая культура: учебник. – М.: Изд-во: ФЛИНТА, 2009.- 344с.
4. Епифанов В.А. Лечебная физическая культура и спортивная медицина / Епифанов В.А. [учебн. для студ. мед. вузов] – М.: Медицина, 1999. – 250с.
5. Епифанов В.А. Лечебная физическая культура. М.: ГИОТАР-Медиа, 2006. – 320с.
6. Калюжнова И.А. Лечебная физкультура / Калюжнова И.А., Перепелова О.В. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2008.-268с.
7. Шаповалова В.А., Кормак В.М., Холтагорова В.М. и др. Спортивна медицина і фізична реабілітація - К.: Медицина, 2008.
8. Вовканич А.С. Вступ у фізичну реабілітацію. - Львів: НВФ «Українські технології», 2008.
9. Порада А.М. Солодовник О.В., Прокопчук Н.С. Основи фізичної реабілітації. - К.: Медицина, 2008.
10. Мурза В.П. Психолого-фізична реабілітація К.: «Олан», 2005.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Спортивна фізіологія

2. КОД: ОК 20.

3. РІК НАВЧАННЯ: 2

4. СЕМЕСТР: 4

5. ЛЕКТОР: к.б.н., доц. Баштовенко О.А.

6. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. забезпечити формування у студентів комплексних професійних педагогічних знань, умінь синтезувати матеріал для успішного розв'язання педагогічних задач, аналізу педагогічних ситуацій, вибору засобів взаємодії у педагогічному процесі. Вміння судити спортивні та рухливі ігри (футбол); сформувати знання та виробити практичні навички гри у футбол, оволодіти методикою спортивного тренування.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: основи організації життя та діяльності людини, її взаємозв'язку та взаємозалежності від середовища існування, принципи та проблеми життєдіяльності; можливу сферу небезпек як в повсякденних умовах, так і в умовах надзвичайних ситуацій;

вміти: за різними ознаками (фізичними, хімічними, зовнішніми та ін.) розпізнавати явну та потенційну небезпеку та по можливості попереджувати вплив негативних наслідків різного характеру на свою життєдіяльність та навколишніх людей; застосовувати різні способи ідентифікації для своєчасного розпізнавання потенційних небезпек; враховувати різні за походженням джерела небезпек при забезпеченні безпеки життєдіяльності; прогнозувати вплив можливих негативних наслідків на здоров'я та життя людини, на навколишнє середовище та на систему "середовище - людина - діяльність"; правильно оцінювати обстановку в умовах надзвичайних ситуацій; використовувати нормативно-правову базу захисту особистості людини, її прав та свобод, навколишнього середовища, життєдіяльності людини в умовах повсякденної діяльності та надзвичайних ситуацій; забезпечувати свою соціальну безпеку та надавати першу долікарняну допомогу потерпілим; грамотно опиратися на державні та міжнародні структури для забезпечення безпеки особистості та суспільства.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Теорія та методика фізичного виховання.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Тема: АДАПТАЦІЯ ДО ФІЗИЧНИХ НАВАНТАЖЕНЬ ТА РЕЗЕРВНІ МОЖЛИВОСТІ ОРГАНІЗМУ. Поняття про адаптацію. Компоненти функціональної системи адаптації до фізичних навантажень. Стрес як механізм адаптації до фізичних навантажень. Форми адаптації. Адаптогенні фактори. Норма реакції і чинники, які її регулюють. Адаптація до фізичних навантажень. Адаптація до фізичних навантажень систем виконання рухів. Структурна перебудова м'язової системи у процесі фізичного навантаження. Робоча гіпертрофія м'язів. Адаптація до фізичних навантажень систем забезпечення руху. Система зовнішнього дихання. Серцево-судинна система. Система крові. Системи травлення та виділення. Система імунітету. Адаптація до фізичних навантажень систем регуляції рухів. Нервова система. Ендокринний апарат. Вплив фізичних вправ на фізичне і психічне здоров'я та тривалість життя. Психічне здоров'я. Тривалість життя.

Тема: ФІЗІОЛОГІЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ. Загальна фізіологічна класифікація фізичних вправ. Енергетична характеристика фізичних вправ. Фізіологічна характеристика статичних зусиль. Фізіологічна класифікація спортивних вправ. Стандартні (стереотипні) вправи. Циклічні рухи. Ациклічні рухи. Ситуаційні (нестандартні) вправи.

Тема: ФІЗІОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНІВ ОРГАНІЗМУ ПРИ СПОРТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ. Передстартовий стан. Розминка. Виразовування, мертва точка і друге дихання. Стійкий стан. Стан втоми. Відновлення. Відновлення функцій після припинення роботи. Кисневий борг і відновлення енергетичних запасів організму. Активний відпочинок. Засоби відновлення.

Тема: ФІЗІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ РУХОВИХ НАВИЧОК І НАВЧАННЯ СПОРТИВНІЙ ТЕХНІЦІ. Умовно рефлекторні механізми як фізіологічна основа формування рухових навиків. Сенсорні і виконавчі (оперантні) компоненти рухового навичу. Значення для формування складних рухів раніше вироблених координацій. Динамічний стереотип і екстраполяція в спортивних рухових навичках. Стадії (фази) формування рухового навичу. Діяльність м'язів при формуванні рухового навичу роль аферентації (зворотних зв'язків) у формуванні і збереженні рухового навичу. Зворотні зв'язки і їх роль у формуванні і удосконаленні техніки рухів. Інтеграція в центральній нервовій системі аферентних й інших факторів, що передують програмуванню руху. Програмування рухового акту з врахуванням стану виконавчих приладів. Стійкість рухової навички і тривалість її збереження. Стійкість рухової навички. Рухова пам'ять. Фізіологічне обґрунтування принципів навчання спортивної техніки.

Тема: ФІЗІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РУХОВИХ ЯКОСТЕЙ. Фізіологічні основи м'язової сили. Максимальна статична сила і максимальна довільна статична сила м'язів. Силовий дефіцит. Методи вимірювання сили. Статеві характеристики розвитку сили. Вікові характеристики розвитку сили. Тренуємість м'язової сили. Зв'язок довільної сили і витривалості. Робоча гіпертрофія м'язів. Андрогени, їх вплив на гіпертрофію. Анаболічні стероїди. Фізіологічні основи швидкісно-силових якостей (потужності). Силовий компонент потужності (динамічна сила). Вибухова сила. Швидкісний компонент потужності. Енергетична характеристика швидкісно-силових вправ. Віково-статеві особливості швидкісно-силових якостей. Швидкість. Фізіологічні основи витривалості. Визначення поняття. Аеробні можливості організму і витривалість. Максимальне поглинання кисню. Абсолютні показники МПК. Відносні показники МПК. Кисневотранспортна система і витривалість. Система зовнішнього дихання. Легеневі об'єми і ємності. Легенева вентиляція. Дифузійна здатність легень. Парціальний тиск кисню в артеріальній крові. Система крові. Об'єм і склад крові. Червона кров (еритроцити і гемоглобін). Вміст O₂ в артеріальній крові. Молочна кислота в крові. Кислотно-лужна рівновага крові. Глюкоза крові. Серцево-судинна система. Показники роботи серця. Розміри, ефективність роботи і метаболізм спортивного серця. Розподіл серцевого викиду, м'язовий кровообіг і АВР-02. М'язовий апарат і витривалість. Композиція м'язів. Структурні особливості м'язових волокон. Капіляризація м'язових волокон. Біохімічна адаптація м'язів до тренування витривалості.

Тема: ФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ. Вікові аспекти адаптації організму до фізичних навантажень. Взаємозв'язок онтогенетичних і адаптивних перебудов організму. Співвідношення ролі спортивного відбору та процесів адаптації в морфофункціональному стані спортсмена. Проблема спортивного відбору і роль функціональних систем у ньому. Визначення понять. Етапи спортивного відбору. Методи спортивного відбору.

Медико-біологічні критерії спортивної придатності. Модельні характеристики спортсменів високого класу та принципи спортивного відбору. Біологічний вік. Визначення біологічного віку за ступенем зубної зрілості. Визначення біологічного віку за ступенем розвитку вторинних статевих ознак. Визначення біологічного віку за ступенем скелетної зрілості. Визначення біологічного віку дорослих.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Джигирей В.С., Житецький В.Ц. Безпека життєдіяльності. - Львів: «Афіша», 2001. - 256 с.
2. Дмитрук О.Ю., Щур Ю.В. Безпека життєдіяльності. - К.: ВЦ «Київський університет», 1999. - 209 с.
3. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності. - К.: «Каравела», Львів: «Новий Світ-2000», 2002. - 328 с.
4. Пістун І.П. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. - Суми: «Університет. книга», 1999. - 301 с.
5. Чирва Ю.О., Баб'як О.С. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. - К.: «Атіка», 2001. - 304 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Спортивні споруди та обладнання

1. **КОД:** ОК 21.
2. **РІК НАВЧАННЯ:** 3
3. **СЕМЕСТР:** 6
4. **ЛЕКТОР:** викладач Мельничук І.П.
5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку,

оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. забезпечити формування у студентів комплексних професійних педагогічних знань, умінь синтезувати матеріал для успішного розв'язання педагогічних задач, аналізу педагогічних ситуацій, вибору засобів взаємодії у педагогічному процесі. Здатність обґрунтування раціональних режимів занять і тренувань тенісом, бадмінтоном для підвищення і відновлення працездатності, формування спрямованості на здоровий спосіб життя.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: теоретичні і методичні відомості про криті та площинні спортивні споруди; організацію фізичної культури і спорту на спортивній споруді; спеціальну термінологію фізкультурно-спортивної галузі, зокрема термінологію спортивних споруд. основні форми і методи організації спортивно-масової та спортивно-оздоровчої роботи в таборах відпочинку; методичні принципи підготовки та проведення масових фізкультурних і спортивних заходів: конкурсів, змагань, естафет, товариських зустрічей, спартакіад, спортивних ігор; теорію і методику застосування фізичної культури для збереження стану здоров'я; правила організації безпечного перебування дітей в спортивно-оздоровчих таборах;

вміти: вибирати відповідні місця занять фізичними вправами, правильно і ефективно експлуатувати різноманітні фізкультурно-спортивні споруди; забезпечувати безпеку спортсменів та глядачів на спортивних об'єктах; володіти навичками роботи з проектною та нормативно-технічною документацією. Планувати та проводити облік роботи з фізичного виховання в таборах відпочинку; здійснювати педагогічний контроль за здоров'ям дітей і спортсменів під час заняття фізичною культурою в таборах відпочинку; вміти визначити цільність фізичного навантаження та психоемоційного напруження (настрою) при проведенні спортивно-оздоровчих заходів; організовувати спортивно-масові та спортивно-оздоровчі заходи в таборах відпочинку; підготувати та провести спортивні конкурси, змагання, естафети, товариські зустрічі, спартакіади, спортивні ігри.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Теорія та методика фізичного виховання.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Загальні основи фізкультурно-спортивних споруд. Фізкультурно-спортивні споруди як необхідна умова забезпечення занять різними видами фізкультурно-спортивної діяльності. Предмет курсу «Спортивні споруди та обладнання» та його міждисциплінарний характер. Мета та завдання курсу. Матеріальні засоби забезпечення системи фізичного виховання та спорту. Фактори, що визначають діяльність ФСС. Законодавчі документи, що регламентують діяльність ФСС. Принципи класифікації ФСС. Характеристика основних площинних та критих спортивних споруд. Вимоги до місць занять фізичною культурою і спортом при будівництві площинних спортивних споруд. Основні поняття про конструкції критих спортивних споруд, що визначають безпеку та комфорт їх експлуатації. Вимоги до конструктивних елементів будівель (даху, стін, підлоги) спортивних споруд. Коротка історія розвитку спортивних споруд.

Основи проектування, будівництва та експлуатації спортивних споруд. Основні та допоміжні споруди, їх значення у діяльності спортивних споруд. Проект – основний документ у будівництві спортивної споруди. Основні нормативні документи при проектуванні критих та площинних спортивних споруд. Юридичні особи, що здійснюють будівництво спортивної споруди. Порядок введення в експлуатацію спортивних споруд. Експлуатація спортивних споруд. Профілактичний огляд, поточний та капітальний ремонт споруд. Паспорт спортивної споруди.

Міська мережа спортивних споруд та основи менеджменту фізкультурно-спортивних споруд. Мікрорайонні, районні, міжрайонні та міські спортивні споруди. Методика визначення кількості спортивних споруд по видах спорту для населеного пункту. Норми площ на 1000 мешканців у розрахунках площ спортивних споруд. Одночасна та загальна пропускна здатність спортивної споруди. Методи фінансово-господарської діяльності при експлуатації спортивної споруди. Кошторисне фінансування ФСС. Часткове введення платних фізкультурно-спортивних послуг (здача спорт. споруди в оренду, платні абонементні відвідування, платні спортивні секції). Повне самофінансування спортивної споруди.

Характеристика основних площинних і критих спортивних споруд. Спеціалізовані спортивні споруди для легкої атлетики. Спеціалізовані спортивні споруди для ігрових видів спорту. Спеціалізовані спортивні споруди для водних та зимових видів спорту. Загальна характеристика споруд для водних видів спорту. Характеристика основних критих спортивних споруд. Спортивні зали. Спеціалізовані спортивні споруди для стрілецьких видів спорту. Облаштування місць для проведення навчально-тренувального процесу та змагань зі стрільби з лука, кульової стрільби.

Фізкультурно-спортивні споруди загальнодержавної системи освіти та у царині нової соціальної політики.

Вимоги техніки безпеки до місць проведення навчального процесу з фізичного виховання у ЗНЗ. Спортивний інвентар та обладнання для забезпечення процесу фізичного виховання у ЗНЗ. Методика випробування гімнастичних приладів спортивних залів ЗНЗ. Набір медикаментів, перев'язувальних засобів і приладів для аптечки спортивного залу ЗНЗ. Облаштування шкільного фізкультурно-спортивного комплексу. Облаштування місць для легкоатлетичних видів фізичних вправ школярів. Облаштування місць для спортивних ігор. Облаштування місць для занять гімнастикою. Облаштування місць для занять плаванням та лижною підготовкою. Споруди та обладнання для забезпечення фізкультурно-спортивної роботи у ВНЗ.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бурлаков И.Р., Неминуший Г.П. Спортивные сооружения и комплексы. Учебное пособие. Ростов н/д: Ростов. гос. пед. ун-т, 1997.- с.230 с ил. 246.
2. Бурлаков И.Р., Неминуший Г.П. Специализированные сооружения для легкой атлетики: Учебное пособие. – М.: «СпортАкадемПресс», 2001. – 116 с. (Спортивные сооружения и оборудование).
3. Легка атлетика: Правила змагань. – К: Поліграфічний центр «Технопрінт», 2001. – 99 с.
4. Бурлаков И.Р., Неминуший Г.П. Специализированные сооружения для водных видов спорта: Учебное пособие. – М.: «СпортАкадемПресс», 2002. – 286 с. (Спортивные сооружения и оборудование).
5. Коваленко Е.І., Солова В.М. Методика роботи в літньому оздоровчому таборі. – К., 1997.
6. Ковальчук Н.М. Організація і методика фізичного виховання в дитячому оздоровчому таборі. – Луцьк, 1997.
7. Короп Ю.А., Цвек С.Ф. Физическое воспитание в спортивно-оздоровительных лагерях. – К.: Здоров'я, 1988. – 135 с.
8. Куц О.С. Фізкультурно-оздоровча робота з учнівською молоддю. – Вінниця, 1995. – 123 с.
9. Макаренко А.С. Методика організації виховної роботи. – К., 1990.
10. Методика роботи в літньому оздоровчому таборі / За ред. Є.І. Коваленка. – К., 1997.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:** українська
- 12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ** (за наявності).

Спортивна медицина

1. **КОД:** ОК 22.
2. **РІК НАВЧАННЯ:** 4
3. **СЕМЕСТР:** 7
4. **ЛЕКТОР:** к.б.н.,доц. Баштовенко О.А.
5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Здатність використовувати інформацію з суміжних галузей знання та роз'яснювати її. Вміння донести власні висновки і знання та пояснення до фахівців та нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. Здатність до постійного професійного самовдосконалення. Здатність аналізувати та вимірювати рухи тіла людини у зв'язку з функціональною активністю. Здатність визначення точності вимірювань, визначення надійності та достовірності тестів, а також практичне застосування результатів тестувань у дозуванні фізичного навантаження; оцінювання та проведення відбору спортсменів всіх рівнів.
6. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**
знати: систему медичного забезпечення занять фізичними вправами зі спортивною, виховною, лікувальною, відновною спрямованістю
вміти: проводити соматоскопічне та антропометричне дослідження, визначати працездатність та загальну патологію, особливості травм та захворювань, пов'язані з заняттями фізичною культурою та спортом
7. **ПРЕРЕКВІЗИТ:** Теорія та методика фізичного виховання.
8. **ЗМІСТ КУРСУ:**
Введення. Основи організації спортивної медицини. Визначення поняття "Спортивна медицина". Предмет і завдання спортивної медицини. Профілактика захворювань і травм, пов'язаних із заняттям фізкультурою і спортом. Проблема гіпокінезії. Коротка історія розвитку спортивної медицини в Україні. Методи дослідження осіб, що займаються фізичною культурою і спортом. Суб'єктивне і об'єктивне дослідження. Особливості збирання аналізу. Соматоскопія. **Антропометрія. Методи оцінки фізичного розвитку і фізичної підготовленості.** Методи фізикального дослідження : пальпація, перкусія, аускультация. Методи дослідження серцево- судинної системи. Особливості дослідження серцево-судинної системи у спортсменів - дітей і підлітків. Дослідження апарату зовнішнього дихання. Аеробна і анаеробна продуктивність у спортсменів. Дослідження нервової системи. Дослідження м'язової системи у спортсменів. **Захворювання і травми у спортсменів.** Причини захворювань у спортсменів. Стан здоров'я для формування високої спортивної форми. Причини захворювань, безпосередньо не пов'язані із спортом (інфекції, отруєння, шкідливі звички, хронічні інфекції). Порівняння захворюваності спортсменів і тих, що не займаються спортом. Захворюваність і спортивна спеціалізація. Спортивні травми. Причина і профілактика. Специфіка спортивних травм в різних видах спорту. Найбільш часті спортивні травми. Хронічна мікротраума. До лікарської допомоги. Реабілітаційні центри при диспансерах і клініках.
Зміст і методи лікарсько-педагогічних спостережень. Завдання лікарсько-педагогічних спостережень (ВПН). Ознаки стомлення. Пульсометрія, вимір артеріального тиску. Фізіологічна крива уроку і тренування. Інструментальні методи дослідження. Тести з повторним додатковим навантаженням. ВПН на спортивних зборах. Лікарський контроль за фізичним станом дітей та підлітків.Облік анатома-фізіологічних особливостей дітей. Організація лікарського контролю за фізичним вихованням дітей. Розподіл дітей на медичні групи. Виявлення дітей з деформаціями опорно-рухового апарату. Учбова і облікова документація по лікарському контролю. Лікарський контроль на змаганнях. Вплив окремих видів спорту на організм дітей і підлітків.

Лікарський контроль за жінками, що займаються фізичною культурою і спортом. Анатомо-фізіологічні особливості жінок. Оваріально-менструальний цикл і заняття спортом. Вплив окремих видів спорту на жіночий організм. Вагітність і спорт.

Лікарський контроль за особами середнього і літнього віку, що займаються фізичною культурою. Анатомо-фізіологічні особливості організму середнього і літнього віку. Вплив фізичних вправ на організм. Лікарський контроль в групах здоров'я.

Відновні засоби в спорті. Лікарські засоби в спортивній медицині. Спортивний масаж. Фізіологічна дія. Гігієна спортивного масажу. Види спортивного масажу. Водні процедури. Вплив на організм парної, лазні, сауни, душа. Фармакологічні засоби. Вітамінні препарати. Допінги і антидопінговий контроль.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Журавлева А.И., Граевская Н.Д. Спортивная медицина и лечебная физкультура /Руководство.М.:Медицина, 1995.
2. Карпман В.Л. Спортивная медицина. –М.: «Физкультура и спорт», 1980.
3. Лечебная физкультура и врачебный контроль: Учебник /Под ред.В.А. Епифанова, Г.Л. Апанасенко.-М.: Медицина,1990.
4. Спортивная медицина /Под ред. Дембо А.Г. –М.: «Физкультура и спорт»,1975.
5. Тихвинский С. Б., Хрущев С.В. Детская спортивная медицина. –М.: Медицина, 1980.
6. Дембо А.Г. «Причины и профилактика отклонений в состоянии здоровья спортсменов». –М.: «Физкультура и спорт», 1981г.
7. Бин А. Фитнес и питание. Перевод с английского Е.Богдановой -М.:Фаир-пресс, 1999г.
8. Бабков Ю.Г., Виноградов В.М. Катков В.Ф. Фармакологическая коррекция утомления. –М.: Медицина, 1984г.
9. Геселевич А.В. Медицинский справочник тренера. –М.: Физкультура и спорт, 1981г.
10. Карпмана В.Л. Спортивная медицина. –М.: «Физкультура и спорт», 1980г.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Історія фізичної культури та олімпійського спорту

1. КОД: ОК 23.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: викладач Мельничук І.П.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості населення. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки населенню із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей та особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізування дієвих програм. Здатність взаємодіяти з населенням, представниками різних професійних груп та громад. Здатність до захисту осіб, здійснення допомоги та підтримки під час екстремальних життєвих обставин. Здатність до організації допомоги населенню. Здатність до викладання тактичної підготовки відпрацювання стройових прийомів, комплексу вправ з прикладної фізичної підготовки; надання першої медичної допомоги пораненим в бойових умовах та під час природних катаклізмів.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: виникнення та еволюцію засобів, форм, методів, принципів фізичного виховання у контексті суспільно-історичного розвитку людства; основні підходи до періодизації історії світової та вітчизняної фізичної культури; умови виникнення, характеристику етапів, основні тенденції і проблеми спортивного (міжнародного та українського) руху в ХХ ст.;

вміти: правильно використовувати терміни і поняття що стосуються фізичної культури, критично осмислювати історіографічну та джерельну базу дослідження історії фізичної культури.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Загальна педагогіка.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Всесвітня історія фізичної культури і спорту. Вступ, значення, зміст та завдання предмету. Основний термінологічний апарат та його еволюція. Структура курсу, його зв'язок з іншими предметами. Основні терміни і поняття дисципліни та еволюція їх розвитку. Теорії походження фізичних вправ та ігор.

Фізична культура Стародавнього світу. Зародження педагогічних теорій фізичного виховання. Фізичне виховання в житті Стародавньої Греції. Фізична культура Стародавнього Риму. Зміст грецької (античної) гімнастики.

Фізична культура епохи середньовіччя та періоду виникнення феодалізму. Фізична культура у середні віки. Лицарська система фізичного виховання. Фізична культура у період виникнення феодалізму.

Теоретичні основи фізичного виховання нового часу. Місце фізичного виховання у школах нового типу Національні системи фізичного виховання на початку ХІХ ст. Німецька система гімнастики. Шведська система гімнастики. Французька система гімнастики.

Особливості розвитку спорту нового часу. Формування шкільного фізичного виховання нового часу, заснованого на спортивній та ігровій діяльності. Англійська система фізичного виховання.

Історія фізичної культури та спорту в Україні. Витоки фізичної культури в Україні. Зародження фізичної культури на українських землях у період первіснообщинного ладу. Фізична культура землеробсько-скотарських племен трипільської культури.

Фізична культура та спорт в Україні XIX-XX століття. Історичні передумови розвитку спортивного руху в Україні. Розвиток фізичної культури у Східній Україні у XIX-XX ст. Розвиток фізичної культури в Західній Україні (кінець XIX-30-ті роки XX століття). Розвиток спорту в Західній Україні.

Україна в олімпійському русі. Перші олімпійські старты українських спортсменів. Виступи спортсменів України в Олімпійських іграх (1952-1992рр.).

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Вацеба О.М. Нариси з історії західноукраїнського спортивного руху. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1977. – 232 с.
2. Воробйов П.Г., Фірсель М.І. На славу спорту і в ім'я честі: Нариси про олімпійські види спорту. – К., 1976. – 264 с.
3. Герої XXIV Олімпіади / Упоряд. П.І. Лейко. – К.: Здоров'я, 1989. – 208 с.
4. Герої спортивного року / Упоряд. П.І. Лейко. – К.: Здоров'я, 1990. – 80 с.
5. Герци М.С., Вацеба О.М. Спортивний рух української еміграції першої третини XX ст. / Традиції фізичної культури в Україні: Зб. наук. статей. За заг. ред. С.В. Кириленка, В.А.Старкова, А.В. Цюся. – К.: ІЗИН, 1997. – С. 97-109.
6. Гречанюк О. Античний олімпійський рух на теренах Північного Причорномор'я // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Серія 3: Педагогіка і психологія. – 1998. – №2. – С. 126-131.
7. Деметер Г.С., Горбунов В.В. 70 лет Советского спорта: Люди... события... факты. – М.: ФиС, 1978. – 239 с.
8. Завадський В.І., Цюсь А.В. Про систему фізичного вдосконалення запорізьких козаків / Традиції фізичної культури в Україні: Зб. наук. статей. За заг. ред. С.В. Кириленка, В.А.Старкова, А.В. Цюся. – К.: ІЗМН, 1997. – С. 44-62.
9. Завадський В.І., Цюсь А.В., Бичук О.І., Пономаренко Л.І. Козацькі забави. – Луцьк: Надстир'я, 1994. – 112 с.
10. История физической культуры и спорта: Учебник для институтов физической культуры / Под ред. В.В. Столбова. – М.: ФиС, 1983. – 359 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Управління в сфері фізичної культури

1. КОД: ОК 24.

2. РІК НАВЧАННЯ: 1

3. СЕМЕСТР: 1

4. ЛЕКТОР: к.ф.н., доц. Ярчук Г.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді, забезпечити формування у студентів комплексних професійних педагогічних знань, умінь синтезувати матеріал для успішного розв'язання педагогічних задач, аналізу педагогічних ситуацій, вибору засобів взаємодії у педагогічному процесі. Комплексні знання наукових основ педагогічної діяльності; основи професійної компетентності майбутнього вчителя фізичного виховання, практичні уміння і навички педагогічної діяльності; професійне мислення; сприяння збудженню інтересу до питань теорії і практики навчання, стимулювання ініціативності, самостійності, творчості майбутніх педагогів.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: планувати і прогнозувати розвиток ФК на місцевому, регіональному та обласному рівнях; аналізувати і узагальнювати діяльність державних і громадських органів управління у сфері ФК і первинних організацій фізкультурно-спортивної спрямованості; організовувати та проводити фізкультурно-масові і спортивні заходи.

вміти: працювати з фінансово-господарської документації; приймати управлінські рішення; розробляти і обґрунтовувати варіанти ефективних господарських рішень; знати умови формування особистості, її свободи, права і свободи людини і громадянина, вміти їх реалізовувати у різних сферах життєдіяльності; знати основи правової системи та законодавства, організації судових та інших правозастосовних і правоохоронних органів, правові та морально-етическі норми у сфері професійної

діяльності;проводити аналітичну, дослідницьку та раціоналізаторську роботу з оцінки соціально-економічної обстановки і конкретних форм управління;розробляти програми нововведень і складати план заходів щодо реалізації цих програм;застосовувати методи НОТ і оргпроекування, практично використовувати навички раціоналізації управлінської праці;професійно вести управлеческую, маркетингову, комерційну, рекламну та патентно-ліцензійну роботу в різних підрозділах підприємств (об'єднань), асоціаціях, спільних підприємствах; глибокі знання і володіти методами наукових досліджень в більш вузьких напрям доплення менеджменту.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Теорія та методика фізичного виховання.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Введення в менеджмент ФКіС. Походження і багатозначний зміст понять «менеджмент» і «спортивний менеджмент». Співвідношення понять «менеджмент» і «управління». Зв'язок менеджменту з наявністю професійних керуючих.Фізична культура і спорт у системі ринкових відносин. Визначення фізичної культури і спорту в якості об'єкта управління як безлічі фізкультурно-спортивних організацій. Управлінські відносини у сфері фізичної культури і спорту.Управлінські функції в діяльності тренера, викладача, педагога фізичної культури і спорту і т.д. Функціональні різновиди менеджменту: організаційний менеджмент, стратегічний менеджмент, інноваційний менеджмент, фінансовий менеджмент, проектний менеджмент, персонал-менеджмент, марці-маркетинговий підхід у спортивному менеджменті та ін.

Типологія фізкультурних і спортивних організацій. Поняття фізкультурно-спортивної організації та її ознаки. Цільове призначення організації - надання фізкультурно-спортивних послуг. Поняття і значення наукової класифікації для спортивного менеджменту. Підстави класифікації сучасних фізкультурних і спортивних функцій та взаємодія.Федерації (асоціації, спілки) з видів спорту та їх основні функції. Загальноросійські фізкультурно-спортивні об'єднання та їх основні функції.

Сутність і принципи спортивного менеджменту. Спортивна організація як самоврядна система. Основні елементи і властивості соціальної самокерованої системи.Суб'єкт і об'єкт управління та їх цільове взаємодія. Сутність і розподіл праці фізкультурних працівників на працю непо середовищем тренерсько-викладацький і управлінський. Особливості зі тримання управлінської діяльності в фізкультурноспортивних організаціях. Історична зумовленість виникнення управління фізичною культурою і спортом. Склад, зміст і значення принципів управління фізичною культурою і спортом в ринкових умовах.

Цілі і функції спортивного менеджменту. Поняття і види соціальних цілей у фізкультурно-спортивної організації. Цілі як відображення місії організації та соціальної політики держави з розвитку фізичної культури і спорту в країні. Генеральна мета і дерево цілей фізкультурно-спортивної організації. Поняття і характеристика загальних функцій спортивного менеджменту. Поняття і характеристика галузевих (спеціальних, конкретних) функцій спортивного менеджменту. Взаємодія загальних та галузевих функцій спортивного менеджменту.

Державні та недержавні органи управління фізичною культурою і спортом. Загальна характеристика сучасної системи державних і недержавних органів управління фізичною культурою і спортом .Модель сучасної організаційної структури управління фізичною культурою і спортом. Державні органи управління фізичною культурою і спортом загальної та спеціальної компетенції. Розмежування компетенції федеральних органів управління фізичною культурою і спортом та органів виконавчої влади суб'єктів. Визначення поняття і види громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості. Олімпійський комітет, його основні функції та взаємодія. Федерації (асоціації, спілки) з видів спорту та їх основні функції. Загальноросійські фізкультурно-спортивні об'єднання та ін їх основні функції.

Первинні організації фізкультурно-спортивної спрямованості. Спортивні інтереси населення як соціальна основа формування громадських об'єднань фізкультурно-спортивної спрямованості. Особливості менеджменту в спортивному клубі виробничого підприємства, в шкільному спортивному клубі, територіальному клубі і т.д. Технологія створення спортивної організації у формі громадського об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості. Формування іміджу первинної фізкультурно-спортивної організації. Номенклатура установ додаткового утворення фізкультурно-спортивної спрямованості, їх цілі та завдання. Система спортивних шкіл. Нормативно-правові основи, що регулюють діяльність спортивних шкіл. Особливості менеджменту в різних видах спортивних шкіл (ДЮСШ, СДЮШОР, ШВСМ). Організаційна структура управління спортивною школою. Персонал спортивної школи, його підбір та атестація. Формування контингенту спортивної школи. Ефективність діяльності спортивних шкіл. Менеджмент у дитячо-юнацькому клубі фізичної підготовки (ДЮКФП).

Статус спортивних споруд, їх цільове призначення і організаційні форми управління. Взаємодія спортивні споруди з іншими видами фізкультурно-спортивних організацій. Особливості менеджменту спортивної споруди. Роль і місце фондів у системі управління фізичною культурою і спортом. Особливості менеджменту в спортивному фонді.

Менеджмент в зарубіжному спорті. Зарубіжні моделі спортивного менеджменту. Системи спортивних організацій у різних зарубіжних країнах. Особливості менеджменту в зарубіжному професійному спорті. Спортивно-оздоровчі клуби - основа спортивного руху в зарубіжних країнах. Правові та соціально-економічні основи діяльності зарубіжних спортивно-оздоровчих клубів. Перспективні тенденції розвитку спортивно-оздоровчих клубів за кордоном. Маркетинг зарубіжних спортивних клубів. Організація реклами в спортивному клубі. Фінансовий менеджмент у зарубіжних спортивно-оздоровчих клубах. Формування іміджу зарубіжних спортивно-оздоровчих клубів. Структура сучасного міжнародного спортивного

руху. Завдання міжнародних спортивних об'єднань. Міжнародний олімпійський комітет і його основні функції. Міжнародні федерації з видів спорту та їх роль у розвитку спорту. Участь спортивних організацій в міжнародному спортивному русі.

Менеджмент у професійному та комерційному спорті. Особливості правового статусу організацій Професійного спорту. Організаційно-правові форми організацій професійного спорту та особливості менеджменту в них. Види комерційних організацій фізкультурно-оздоровчої спрямованості та їх статус: фітнес-клуби, фізкультурно-оздоровчі центри і т.п. Особливості менеджменту в комерційних організаціях спортивно-оздоровчої спрямованості.

Інформаційне забезпечення спортивного менеджменту. Поняття та види інформації, використовуваної в управлінні галуззю фізичної культури і спорту. Зміст інформаційного забезпечення менеджменту фізичної культури і спорту. Документаційне забезпечення управління в фізкультурно-спортивних організаціях. Зміст обліку та державної системи статистичної звітності з фізичної культури і спорту, організація її збору та обробки. Сучасні технічні засоби управління, обробки і передачі інформації. Інформатизація галузі фізичної культури і спорту.

Технологія прийняття управлінського рішення. Поняття та ознаки управлінського рішення. Класифікація управлінських рішень з фізичної культури і спорту. Вимоги до управлінського рішення. Технологія підготовки та прийняття управлінського рішення у фізкультурно-спортивних організаціях. Організація роботи з виконання рішення.

Методи управління фізкультурно-спортивними організаціями. Поняття та класифікація методів управління фізкультурно-спортивними організаціями. Економічні методи управління. Організаційно-адміністративні методи управління. Соціально-психологічні методи управління. Спортивне змагання як комплексний метод управління. Вибір менеджером ефективних методів управління в конкретній ситуації.

Менеджмент персоналу фізкультурно-спортивних організацій. Особливості утримання, організація та нормування праці працівників фізкультурно-спортивних організацій. Тарифно-кваліфікаційна характеристика як нормативна основа визначення посадових обов'язків персоналу фізкультурної організації. Правила внутрішнього трудового розпорядку. Персонал-технологія: атестація, присвоєння кваліфікаційних категорій і розрядів за Єдиною тарифною сіткою. Мотивація і стимулювання праці у фізкультурно-спортивних організаціях. Управлінське тестування персоналу фізкультурно-спортивних організацій. Багаторівнева система підготовки та підвищення кваліфікації фахівців фізичної культури і спорту. Методи управління. Функції і принципи спортивного менеджменту. Мистецтво менеджменту. Підготовка і кваліфікація управлінців-менеджерів.

Структура та зміст бізнес-плану фізкультурно-спортивної організації. Бізнес-план фізкультурно-спортивної організації. Структура та зміст бізнес-плану фізкультурно-спортивної організації. Бізнес-план з торгівлі спортивними товарами. Цілі спортивного спонсорства. Ціноутворення.

Планування та організація проведення спортивного змагання. Значення і завдання планування роботи з ФКіС. Законодавчі акти планування ФКіС. Фізична культура і спорт в освітніх установах. Організація фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів. Охорона здоров'я громадян при заняттях фізичною культурою і спортом.

Матеріально-технічне забезпечення праці педагога з фізичної. Матеріально-технічна база. Фонди спортивних споруд, їх структура і оборот. Спортивне обладнання та спорядження.

Форми морального стимулювання праці працівників фізкультурно-спортивної організації
Державні нагороди та відомчі відзнаки. Кваліфікаційні категорії працівників фізкультурно-спортивних організацій. Участь працівників фізичної культури і спорту в професійних конкурсах.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Жолдак В.І., Сейранов С.Г. Менеджмент. - М.: Радянський спорт, 1999.
2. Зубарев Ю.А., Попова А.Ф., Пряхін Г.М. Менеджмент у фізичній культурі і спорті. Навчальний посібник. - Волгоград: ВГАФК, 2001.
3. Зубарев Ю.А. Менеджмент і маркетинг у сфері фізичної культури і спорту. Видання - Волгоград: ВГАФК, 2007.
4. Зуєв В.М., Сулейманов І.І. Менеджмент для спортивного організатора. - Омськ, 1997.
5. Менеджмент і економіка ФКіС / М.І. Золотов, В.В. Кузін, М.Є. Кутєпов, С.Г. Сейранов. - М.: Академія, 2004.
6. Переверзін І.І. Менеджмент спортивної організації: Навчальний посібник. - 2-е вид., Перераб. і доп. - М.: СпортАкадеміяПресс, 2002.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Психологія спорту

1. КОД: ОК 25.

2. РІК НАВЧАННЯ: 4

3. СЕМЕСТР: 8

4. ЛЕКТОР: викл. Прокоф'єва Л.О.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості населення. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність до надання допомоги та підтримки населенню із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей та особливостей. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту. Здатність до розробки та реалізувати дієвих програм. Здатність взаємодіяти з населенням, представниками різних професійних груп та громад. Здатність до захисту осіб, здійснення допомоги та підтримки під час екстремальних життєвих обставин. Здатність до організації допомоги населенню. Здатність діяти у надзвичайних ситуаціях у мирний і воєнний час, вміти прогнозувати масштаби надзвичайних ситуацій, запобігати їх виникненню, визначати засоби і способи захисту людей; організовувати і проводити рятувальні та інші невідкладні роботи в осередках ураження та при ліквідації наслідків аварій, катастроф, стихійних лих; організовувати заходи з підвищення стійкості роботи об'єктів господарювання; вміння щодо організації та управління системою заходів цивільної оборони на об'єктах господарювання при загрозі виникнення надзвичайних ситуацій, організації роботи керівного та командно-керівного складу невоєнізованих формувань і служб цивільної оборони відповідно до одержаної у ВНЗ спеціальності.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: комплекс сучасних знань з фундаментальної та прикладної психології; визначати сутність психічних процесів, їх співвідношення з роботою головного мозку, єдність соціальних та природних властивостей людини; аналізувати основні групи методів дослідження у психології, визначати сфери їх застосування в соціальній роботі; основи психодіагностики на основі знання про характеристики психічних процесів, станів та властивостей; основні етапи розвитку наукової психології, діяльність найвидатніших вчених- психологів; завдання психології та її місце серед інших наук; предмет та об'єкт вивчення у психології; класифікацію психологічних методів дослідження, їх переваги та недоліки; біологічні передумови психічної діяльності людини; сутність пізнавального процесу, його складові та внутрішні і зовнішні фактори, які впливають на його якість; сутність емоційних та вольових процесів, їх значення для формування поведінки; значення потреб та мотивації у формування поведінки; сучасні концепції свідомості, самосвідомості та без свідомого супроводження поведінки; основні підходи до цілеспрямованих змін поведінки через впливи на психічні процеси, стани та властивості оперувати понятійно-категоріальним апаратом дисципліни;

вміти: проводити дослідження якості психічних процесів за допомогою окремих тестів та експериментально-психологічних методів; оцінювати рівень інтелектуального розвитку людини; інтерпретувати результати експериментально-психологічного дослідження психічних процесів, властивостей та станів; використовувати набуті знання для оцінки актуального психологічного стану людини; оцінювати вплив того чи іншого чинника на формування психічних процесів, властивостей, станів; брати на себе відповідальність за прийняття рішень та їх виконання.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Педагогіка, психологія, види спорту з методикою навчання,

8. ЗМІСТ КУРСУ: Розвиток психіки і свідомості. Особистість. Виникнення та розвиток психіки. Розвиток механізмів психічної діяльності. Розвиток психіки на різних етапах еволюції тваринного світу. Поняття про особистість. Активність особистості та її джерела. Розвиток і виховання особистості.

Соціальні групи. Психологічний аналіз діяльності. Поняття про групи. Міжособистісні стосунки у групі. Психологічна сумісність і конфлікт у міжособистісних стосунках. Поняття про діяльність. Мета і завдання діяльності. Структура діяльності. Засоби діяльності та їх засвоєння. Перенесення та інтерференція навичок. Основні різновиди діяльності. Творча діяльність.

Мова і мовлення. Спілкування. Поняття про мову та її функції. Фізіологічні функції мовної діяльності. Різновиди мовлення. Поняття про спілкування. Засоби спілкування. Функції спілкування. Різновиди спілкування.

Психічні процеси та індивідуально-психологічні особливості особистості. Відчуття та сприймання. Загальна характеристика пізнавальних процесів. Поняття про відчуття. Фізіологічне підґрунтя відчуттів. Класифікація і різновиди відчуттів. Основні властивості відчуттів. Відчуття і діяльність. Поняття про сприймання. Різновиди сприймання. Властивості сприймання.

Спостереження і спостережливність. Увага. Поняття про увагу. Фізіологічне підґрунтя уваги. Теорії про увагу. Різновиди уваги. Форми уваги. Властивості уваги. Шляхи розвитку уваги. Уява. Поняття про уяву. Зв'язок уяви з об'єктивною дійсністю. Фізіологічне підґрунтя уяви. Уява і органічні процеси. Процес створення образів уяви. Різновиди уяви. Уява і особистість. Пам'ять. Поняття про пам'ять. Теорії пам'яті. Різновиди пам'яті. Запам'ятовування та його різновиди. Відтворення та його різновиди. Забування та його причини. Індивідуальні особливості пам'яті.

Мислення. Поняття про мислення. Соціальна природа мислення. Розумові дії та операції мислення. Форми мислення. Процес розуміння. Процес розв'язання завдань. Різновиди мислення. Індивідуальні властивості мислення.

Емоційна сфера особистості. Поняття про емоційну сферу людини. Поняття про емоції. Вираження емоцій та значення емоцій у житті людини. Функції емоцій. Види емоційних процесів. Емоційні стани; фрустрація, депривація. Емоційна регуляція поведінки.

Мотиваційна сфера особистості. Поняття про мотиваційну сферу особистості. Структура мотивації. Класифікації видів потреб. Соціальний розвиток мотиваційної сфери особистості. Вольова сфера особистості. Визначення волі у психології. Загальна характеристика вольової поведінки. Структура складного вольового акту. Вольові зусилля та вольові якості особистості.

Рівні психічного розвитку. Характеристика рівнів психічного розвитку людини. Визначення свідомості. Рівні психічного розвитку за О.Ф. Мазурським. Умови психічного зростання.

Індивідуально-психологічні особливості особистості. Поняття про темперамент. Типи темпераментів. Основні властивості темпераменту. Фізіологічне підґрунтя темпераменту. Роль темпераменту в діяльності людини. Поняття про характер. Структура характеру. Природа характеру. Формування характеру.

Здатки і здібності. Поняття про здібності та задатки у психології. Види здібностей. Умови формування здібностей. Шляхи розвитку здібностей людини.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абульханова-Славская К.А. Деятельность и психология личности. – М.: Наука, 1980. – 334 с.
2. Ананьев Б.Г. Избранные психологические труды. – М.: Педагогика, 1980. – Т. 1. – 230 с.
3. Ананьев Б.Г. О проблемах современного человекознания. – М.: Наука, 1977. – 380 с.
5. Блонський П.П. Избранные педагогические и психологические сочинения.; В 2-х томах / под ред. А.Петровського. – М.: Педагогика, 1979. – 304 с.
6. Божович Л.И. Личность и ее формирование в детском возрасте: Психол. исслед. – М.: Просвещение, 1968. – 464 с.
7. Выготский Л.С. Психология искусства / Под ред. М.Ярошевского. – М.: Педагогика, 1987. – 344 с.
8. Деркач А.А., Зазыкин В.Г. Акмеология: Уч. пособ. – СПб: Питер, 2003. – 256 с.
9. Деркач А.А., Кузьмина Н.В. Акмеология: пути достижения вершин профессионализма. – М.: РАУ, 1993. – 23 с.
10. Дмитренко А.К., Чуйко Г.В. Основы гуманістичної психології: Навчально- методичний посібник. – Чернівці: Прут, 2002. – 268 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Вибіркові компоненти Професійні вибіркові дисципліни (за вибором факультету)

Теорія і методика викладання обраного виду спорту

1. КОД: ВБ 1.1.

2. РІК НАВЧАННЯ: 2-4

3. СЕМЕСТР: 3-8

4. ЛЕКТОР: к.ф.н.,доц. Ярчук Г.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. Навички міжособистісної взаємодії. Здатність аналізувати суспільні процеси становлення і розвитку соціальної роботи як інтеграційної галузі наукових знань, що акумулюють дані всіх наук про людину. Здатність оцінювати результати та якість професійної діяльності. Здатність користуватися нормативно-правовою базою системи вищої освіти, організовувати навчальний процес у вищих навчальних закладах; здатність обирати та виконувати наукове дослідження, науковий експеримент та впроваджувати отримані дані у практичну діяльність.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: історію розвитку силових видів спорту; основи гігієни, техніки безпеки та профілактики травматизму на заняттях з видів спорту за вибором; класифікацію та термінологію в вибраних видах спорту; основи організації, проведення та управління змагальною та тренувальною діяльністю, основи системи підготовки спортсменів у видах спорту за вибором, основи організації та методики науково-дослідної роботи у видах спорту тощо.

вміти: застосовувати у практичній діяльності одержані знання, використовувати сучасні засоби і методи спортивного тренування в підготовці спортсменів до участі в змагальній діяльності.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Теорія та методика фізичного виховання.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Актуальні наукові питання розвитку у видів спорту за вибором. Організація та методика науково-дослідної роботи у видах спорту за вибором. Особливості підготовки студентів у футболі, волейболі, баскетболі. Професійна діяльність тренера. Основи управління підготовкою спортсменів у вибраних видах спорту. Прогнозування та моделювання у видах спорту за вибором

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Абрамовский И.Н. Зависимость между силой, весом и ростом спортсмена // Теория и практика физ. культуры. - 1968,- (№ II. - С. 17-19.
2. Абсалямов Г.М., Зорин В. П., Код Я.М. Скоростные сократительные свойства мышц и их измерения в процессе спортивной тренировки // Теория и практика физ. культуры. - 1975.- № 3. -С. 24-27.
3. Аверкович Н.В., Закиорский В.М. Факторный анализ тестов силовой подготовленности // Теория и практика физ. культуры. -1966.- № 10. - С. 47-49.
4. Аверкович Н.В. Непараметрические зависимости между силой и выносливостью // Теория и практика физ. культуры. -1970.- №12. - С. 16-18.
5. Агдомелашвили Н.Г. Характеристика движений при работе в максимальном темпе //Теория и практика физ. культуры. -1970,- № 12. - С. 39-40.
- 6.Аграновский М.А., Забавников А. П. Исследование специальной выносливости у юных лыжников-гонщиков // Теория и практика физ. культуры. - 1975.- № 3. - С. 38-40.
7. Адаптивная саморегуляция функций / Ред. Василевский Н.Н. - М.: Медицина, 1977. - 323 с.
8. Адамчевский З. Математический метод предсказания спортивных результатов // Спорт за рубежом. - 1964,- №8. - С. 22-24.
9. Адольф Э. Развитие физиологических функций. - М.: Мир, 1971. - 190 с.
10. Ажаев А.Н. Физиологические аспекты действия высоких и низких температур. - М.: Наука, 1979. – 264.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: залік.

12. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Теорія і методика спортивного тренування

1. КОД: ВБ 1.2.

2. РІК НАВЧАННЯ: 4

3. СЕМЕСТР: 7

4. ЛЕКТОР: к.ф.н,доц. Ярчук Г.В.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. Навички міжособистісної взаємодії, здатність практично застосовувати з різними віковими і соціальними верствами населення, глибокі теоретичні знання і уміння з основ фізичного виховання, здатність раціонально організувати їх вільний час, здатність впровадження здорового способу життя. Здатність подальшого засвоєння методики фізичного виховання; здатність до педагогічного та аналітичного мислення, творчого підходу до вирішення педагогічних ситуацій, що складаються у процесі педагогічної діяльності; приймати найоптимальніші рішення у відповідності до педагогічних закономірностей, принципів педагогічного процесу.

6.РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: предмет та об'єкт вивчення ОТМСТ; витоки спорту, його місце і значення у суспільстві; методологічні та теоретичні основи педагогічного процесу спортивного тренування; теоретико-методичні основи та організаційну структуру системи спортивної підготовки; теоретичні, організаційні та методичні основи побудови тренувальних занять з початківцями

вміти: творчо використовувати отримані знання з основ теорії та методики спортивного тренування при вирішенні навчально-виховних, науково-методичних завдань; вирішувати теоретичні та практичні проблемні завдання з використанням сучасних методів наукового пізнання; здійснювати науково-дослідницьку та методичну роботу, орієнтуватися у спеціальній науково-педагогічній літературі за профілем свого фаху.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Теорія та методика фізичного виховання.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Основи спортивного тренування. Теорія та методика спортивного тренування як навчальна дисципліна. Мета, завдання і засоби спортивного тренування. Планування спортивного тренування на усіх етапах спортивного вдосконалення. Періодизація спортивного тренування. Мікро-, мезо- і макроструктура процесу підготовки спортсменів Система змагань. Проблеми навантаження та відновлення. Техніко-тактична, психологічна і фізична підготовка спортсменів. Структура побудови спортивного тренування. Особливості побудови програм мікроциклів. Особливості побудови програм мезо та макроциклів. Фізична підготовка спортсменів. характеристика основних рухових здібностей. Методика розвитку

витривалості, гнучкості, координаційних, швидкісних та силових здібностей в залежності від виду спорту. Спортивне тренування його структура та основні складові. Особливості побудови мікро циклів в тренувальному процесі підготовки спортсменів високого класу. Особливості розвитку різних видів координаційних та швидкісних здібностей в залежності від спортивної спеціалізації. Особливості розвитку різних видів витривалості, гнучкості та силових здібностей в залежності від спортивної спеціалізації.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Алабин В.Г., Алабин А.В., Бизин В.П. Многолетняя тренировка юных спортсменов. Харьков: Основа, 1993. — 243 с.
2. Бальсевич В.К. Методологические принципы исследования по проблеме отбора и спортивной ориентации // Теория и практика физической культуры, 1980, № 1, С. 31 — 34.
3. Бондарчук А.И. Тренировка легкоатлетов. К.: Здоровье, 1986. — 113 с.
4. Булгоков Н.Ж. Отбор и подготовка юных пловцов. М.: ФиС, 1986. — 281 с.
5. Верхошанский Ю.В. Основы специальной силовой подготовки в спорте. — М.: ФиС, 1977. — 210 с.
6. Зацюрский В.М. Физические качества спортсмена. М.: ФиС, 1970. — 241 с.
7. Куликов Л.М. Управление спортивной тренировкой: системность, адаптация здоровье. — М.: ФОН, 1995. — 241 с.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Теорія та методика професійного спорту

1. КОД: ВБ 1.3.

2. РІК НАВЧАННЯ: 4

3. СЕМЕСТР: 8

4. ЛЕКТОР: кандидат фізичної культури та спорту, доцент Ніфака Я.М.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність планувати та управляти часом. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обгрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. Навички міжособистісної взаємодії. Здатність застосовувати на практиці знання про правила гри та вміння судити спортивні та рухливі ігри; сформувані знання та виробити практичні навички гри у баскетбол, волейбол, оволодіти методикою спортивного тренування. Здатність виконувати технічні прийоми і тактичні дії у баскетболі, волейболі; здатність навчати технічним прийомом і тактичним діям, сформувані знання про правила гри та вміння судити гру; здатність проводити змагання з спортивних і рухливих ігор.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: аматорство та професіоналізм у спорті; історію розвитку професійного спорту; міжнародний спортивний рух, професійний спорт і держава; соціально – економічні аспекти сучасного професійного спорту; система змагань у професійному спорті.

вміти : використовувати отримані знання у процесі навчання й майбутньої професійної діяльності; виявляти вплив соціально-економічного стану суспільства на розвиток професійного спорту; дати характеристику видів професійного спорту; користуватися вихідними термінологічними поняттями навчальної дисципліни.

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Теорія та методика фізичного виховання.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Еволюція уявлення про спортсмена-аматора. Міжнародний спортивний рух, професійний спорт і джерела. Професійний спорт у США – сфера розважального бізнесу. Основні фактори розвитку професійного спорту в США. Мета, завдання й функції професійного спорту: оздоровча функція; виховна функція; видовищна функція; комунікативна функція; функція «клапана безпеки»; функція «моделювання поведінки»; функція духовності; функція індивідуалізації; функція відволікання; функція інтеграції. Організаційна структура професійних видів спорту. Керування професійним спортом. Тенденції розвитку американського професійного спорту. Специфіка спортивного бізнесу в США. Джерела здобутків професійного спорту. Порівняльний аналіз економічної діяльності провідних ліг професійного спорту: Національна баскетбольна асоціація; Національна хокейна асоціація; Головна бейсбольна ліга; Національна футбольна ліга. Основні показники економічної діяльності професійних ліг і науковий аналіз цієї сторони професійного спорту. Історія формування правових аспектів і трудових відносин у професійному спорті США. Правове регулювання спортивного бізнесу США і контрактна система. Колективний договір – основа трудових відносин у професійному спорті. Роль асоціацій спортсменів професійних ліг у правовому регулюванні спортивного бізнесу. Аналіз правового регулювання відносин у професійному спорті.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Ван Дей Эйде А. Спорт – безотходное предприятие? // Спорт за рубежом. – 1989. – N 24. – С. 12–15.

2. Гуськов С.И. Профессиональный спорт в США // Спорт за рубежом. 1990. – N 8. – С. 12-15; N11. – С. 12-14.
 3. Гуськов С.И. Организационные и социально-экономические основы развития профессионального спорта в США на современном этапе. Автореф. дис. докт. пед. наук. – К., 1992. – 45 с. (КГИФК).
 4. Гуськов С.И. Спортивный маркетинг. – К.: Олимпийская литература, 1995. –296 с.
 5. Клещев К. 32 миллиона долларов. Кто больше? //Спортэкспресс. –1997. – № 8. – С. 35.
 6. Кузин В.В., Кутепов М.Е. Спортивный менеджмент и практика развития спорта: выводы и предложения зарубежных специалистов //Теория и практика физической культуры. – 1996. – N 2. – С. 58-60.
 7. Лебедко С. Королевские гонки //Олімпійська арена. – 2002. – №5. – С. 50–53.
 8. Линець М.М. Специфіка бізнесу у професіональному спорті //Всеукраїнська нак.-практ. конф. „Роль фізичної культури і спорту в здоровому способі життя”. – Львів, 2001. – С. 46-49.
 9. Мічуда Ю.П. Ринкові відносини та підприємництво у сфері фізичної культури і спорту. - К.: Олімпійська література, 1995. – 152 с.
 10. Мічура Ю. Професійний спорт як різновидність діяльності //Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2005. – № 1. – С.30–35.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:** українська
- 12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ** (за наявності).

Реабілітаційна психологія

1. КОД: ВБ 1.4.
2. РІК НАВЧАННЯ: 1
3. СЕМЕСТР: 2
4. ЛЕКТОР: к.псих.н., доц. Мазоха І.С.
5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Здатність працювати в команді. Навички міжособистісної взаємодії. Здатність застосовувати на практиці знання про методику формування рухових навичок у легкій атлетичі і гімнастиці та вміння судити спортивні змагання; сформувати знання та виробити практичні навички методики спортивного тренування. Здатність виконувати та навчати технічним прийомам гімнастичних та легкоатлетичних вправ.
6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: предмет реабілітаційної психології; базові чинники в психологічній реабілітації; напрями психологічної реабілітації; стадії відновлення та їх комплексну характеристику; методи психологічної реабілітації; особливості складання реабілітаційних програм; особливості психологічної реабілітації осіб з різними видами травматизації.

вміти: формулювати проблему, яка розглядається; визначати мету і завдання дослідження; аналізувати попередні знання з метою їх використання при організації реабілітаційної допомоги. формулювати завдання реабілітаційного процесу; визначати потребу у використанні методів психологічної реабілітації; розробляти реабілітаційну програму; володіти методами психологічної реабілітації.
7. ПЕРЕКВІЗИТИ: Психологія спорту.
8. ЗМІСТ МОДУЛЯ:

Реабілітаційна психологія як різновид психологічної допомоги. Загальне поняття реабілітації. Види реабілітації. Мета, завдання та функції реабілітації.

Мотивація у реабілітології. Вживання, сенс життя та реабілітація. Мотивація людини до реабілітації. Реабілітаційний потенціал особистості.

Стадії реабілітаційного процесу. Характеристика стадій відновлення Основні принципи виконання програми реабілітації та етапи визначення реабілітаційної програми. Принципи реабілітації. Особливості складання реабілітаційної програми.

Методи психологічної реабілітації. Використання методів психологічної допомоги при реабілітації. Особливості самопомоги при реабілітації .

Психологічна реабілітація осіб з різними видами травматизації: особи з психосоматичними захворюваннями, особи з ПТСР, військовослужбовці, особи з різними видами патологічних залежностей. Реабілітаційна психологія як різновид психологічної допомоги. Предмет реабілітаційної психології. Напрями психологічної реабілітації. Мета, завдання та функції реабілітації.

Базові чинники в психологічній реабілітації. Мотивація у реабілітології. Вживання, сенс життя та реабілітація. Мотивація людини до реабілітації. Стадії реабілітаційного процесу. Характеристика стадій відновлення.

Основні принципи виконання програми реабілітації та етапи визначення реабілітаційної програми. Принципи реабілітації. Особливості складання реабілітаційної програми.

Методи реабілітації. Використання методів психологічної допомоги при реабілітації. Особливості самопомоги при реабілітації.

Психологічна реабілітація осіб з різними видами порушень здоров'я та травматизації. Особливості психологічної реабілітації осіб з фізичними вадами, психосоматичними захворюваннями, осіб з ПТСР та психічнохворих.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бочелюк В. Й. Психологія людини з обмеженими можливостями : навч. посіб. / В. Й. Бочелюк, А. В. Турубарова. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 264 с.
2. Джудіт Герман. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору. – Львів, 2015. – 416с.
3. Козлов В.В. Социальная и психологическая работа с кризисной личностью. Методическое пособие. – Москва, 2001. – 228 с.
4. Освітні основи реабілітології : монографія / А. Г. Шевцов. К. : МП Леся, 2009.– 483 с.
5. Романишин А.М. Первинна психологічна допомога і реабілітація в бойових умовах / А.М. Романишин, О.В. Бойко. – Львів, 2014. – 121 с.
6. Тарабрина Н. В. Практикум по психологии посттравматического стресса. – СПб: Питер, 2001. – 272 с.
7. Тохтамиш О. М. Реабілітаційна психологія : навчально-методичний посібник / О. М. Тохтамиш. – Вінниця : Віндрук, 2014. – 100 с.

7. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Організація оздоровчої роботи, лікувальна ФК та масаж

1. КОД: ВБ 1.5

2. РІК НАВЧАННЯ: 3

3. СЕМЕСТР: 5

4. ЛЕКТОР: кандидат фізичної культури та спорту, доцент Ніфака Я.М.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Здатність оцінювати проблеми, потреби, специфічні особливості у галузі фізичної культури та спорту. Здатність розробляти шляхи подолання проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення. Здатність усвідомлювати історію фізичної культури і спорту як складову частину світової та вітчизняної культури. Здатність розвивати професійну самосвідомість; виховання морально-етичних та ідейно-патріотичних переконань фахівця, причетності до світової історичної спадщини та національних традицій в галузі фізичної культури і спорту; прищеплення вмінь використовувати набуті знання у розв'язанні освітньо-виховних завдань навчально-виховного процесу у практичній педагогічній та тренерській діяльності.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: короткі історичні відомості про масаж; школи масажу та їх основні відмінності; обладнання кабінету масажу; гігієнічні основи проведення процедури масажу; гігієнічні вимоги до пацієнта; гігієнічні вимоги до масажиста; засоби догляду за руками масажиста; основні змазчувальні засоби; діагностичні ознаки захворювань з якими зустрічається масажист у своїй практиці; основні принципи масажу; показання і протипоказання до проведення масажу; фізіологічну дію масажу та його прийомів на тканини, органи та організм людини в цілому; загальні методичні вказівки до проведення масажу; способи і прийоми обстеження різних ділянок тіла перед проведенням процедури; положення пацієнта і масажиста при проведенні масажу; кількість сеансів масажних процедур відповідно захворюванню; види, форми і техніки проведення загальноприйнятих прийомів класичного гігієнічного та лікувального масажу: поглажування, розтирання, розминання, вібрація; техніку основних і допоміжних прийомів масажу; особливості та принципи спортивного і косметичного масажу; нетрадиційні види та методи масажу; особливості проведення самомасажу;

вміти діагностувати ознаки захворювань з якими зустрічається масажист у своїй практиці; використовувати основні принципи масажу; дотримуватися гігієнічних норм до проведення процедури масажу, до масажиста, до пацієнта; вміти доглядати за руками; володіти способами і прийомами обстеження різних ділянок тіла перед проведенням процедури; вміти вкладати пацієнта відповідно до методики і форми масажу; налагоджувати психологічний зв'язок з пацієнтом; складати програму масажу; вести відповідну документацію; володіти видами і методиками проведення загальноприйнятих прийомів гігієнічного і лікувального масажу: поглажування, розтирання, розминання, вижимання, вібрації та визначати передбачену і непередбачену реакцію різних тканин; вміти вчасно усунути небажані реакції; застосовувати техніку основних і допоміжних прийомів масажу;

7. ПЕРЕКВІЗИТ: Теорія та методика фізичного виховання.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Основи масажу. Короткі історичні відомості про зародження та розвиток масажу як самостійної дисципліни та методу профілактики і лікування. Гігієнічні основи масажу: обладнання кабінету масажу; гігієнічні основи проведення процедури масажу; гігієнічні вимоги до пацієнта; гігієнічні вимоги до масажиста; догляд за руками масажиста. Показання і протипоказання до проведення масажу. Способи і

прийоми обстеження різних ділянок тіла перед проведенням процедури. Взаємозв'язок у роботі масажиста з лікарями. Особливості ведення документації масажиста.

Фізіологічна дія масажу: вплив основних і додаткових прийомів масажу на різні органи та системи організму. Основні принципи проведення масажу: загальні методичні вказівки до проведення масажу; положення пацієнта і масажиста при проведенні масажу; кількість сеансів масажних процедур відповідно захворюванню або з профілактичною метою; основні масажні мазі, креми та розтирки. Види та форми масажу.

Системи та школи масажу. Гігієнічний класичний масаж. Лікувальний класичний масаж. Лікувальний рефлекторно-сегментарний масаж: власне сегментарний; сполучнотканинний і періостальний масаж; Су-Джок-терапія; пальцевий ажень; лінійний масаж; до-ін масаж; туйна масаж; шиацу масаж. Банний масаж. Спортивний масаж. Косметичний масаж. Баночний масаж. Гідромасаж. Методика і техніка апаратного масажу. Нетрадиційні види масажу. Особливості проведення самомасажу. Основні прийоми гігієнічного та лікувального класичного європейського масажу. Основи гігієнічного та лікувального європейського (класичного) масажу Види і методика проведення загальноприйнятих прийомів масажу та їх фізіологічний вплив на організм: погладження, розтирання, розминання, вижимання та вібрація.

Техніка основних і допоміжних прийомів масажу. Пасивні та активні рухи при виконанні масажу. Масаж окремих ділянок тіла та загальний масаж. Методичні вказівки, показання та протипоказання до проведення масажу окремих частин тіла. Методика проведення масажу спини. Вимоги до проведення масажу спини. Масаж голови, методика виконання, особливості проведення. Масаж обличчя, методика виконання, особливості проведення. Масаж шиї, методика виконання, особливості проведення.

Методичні вказівки до проведення масажу верхніх кінцівок. Показання та протипоказання. Пасивні рухи при виконанні масажу верхніх кінцівок. Методичні вказівки до проведення масажу нижніх кінцівок. Показання та протипоказання. Пасивні рухи при виконанні масажу нижніх кінцівок. Положення пацієнта при виконанні масажу грудей. Положення пацієнта при виконанні масажу живота. Техніка проведення основних та додаткових прийомів масажу при масажі грудей і живота. Методика проведення загального масажу. Основи сегментарно-рефлекторного масажу Основи східної школи масажу. Фізіологічна дія сегментарно-рефлекторного масажу. Методика і техніка власне сегментарного масажу: основні та спеціальні прийоми. Метамерні сегментарні реакції. Показання та протипоказання до сегментарного масажу. Побічні реакції при проведенні сегментарного масажу та прийом для їх усунення.

Точковий масаж. Фізіологічний вплив точкового масажу на органи і системи організму людини. Поняття біологічно активних точок (БАТ), їх властивості. Методика визначення БАТ. Прийоми і методики (гальмівна та стимулююча) точкового масажу. Спеціальні прийоми точкового масажу. Методики точкового масажу при різних захворюваннях. Масаж при захворюваннях серцево-судинної системи

Механізм фізіологічної дії масажу на серцево-судинну систему. Захворювання серцево-судинної системи. Показання та протипоказання. Методика проведення масажу при захворюваннях серцево-судинної системи. Помилки при виконанні. Масаж при гіпертонії. Масаж при гіпотонії. Масаж при стенокардії. Масаж в постінфарктному періоді реабілітації. Масаж при вроджених та набутих вадах серця. Масаж при захворюваннях периферичних судин кінцівок. **Масаж при вегето-судинній дистонії.** Масаж при раптовій зупинці серця.

Масаж при захворюваннях дихальної системи Механізм фізіологічної дії масажу на дихальну систему. Захворювання дихальної системи. Показання та протипоказання. Методика проведення масажу при захворюваннях дихальної системи. Помилки при виконанні. Масаж при бронхітах, пневмоніях, бронхіальній астмі, емфіземі легень та плевритах. Методика масажу по Кузнецову. Інтенсивний масаж асиметричних зон грудної клітки. Кріомасаж. Масаж при захворюваннях шлунково-кишкового тракту Дія масажу на шлунково-кишковий тракт. Захворювання шлунково-кишкового тракту. Показання та протипоказання. Масаж при гастритах з підвищеною та зниженою функцією секреції. Масаж при виразці шлунка та дванадцятипалої кишки. Методика проведення масажу. Помилки при виконанні. Масаж при хронічних спастичних та атонічних колітах і дискинезіях кишкового тракту. Масаж при порушенні моторної функції товстого кишечника.

Масаж при гастроентерозі. Масаж при геморої. Масаж при захворюваннях сечостатевої системи. Дія масажу на сечостатеву систему. Захворювання сечостатевої системи. Протипоказання та показання для проведення масажу. Методика проведення масажу при захворюваннях сечостатевої системи у чоловіків: масаж уретри, масаж куперових залоз, передміхурової залози. Масаж при опущенні матки. Масаж при опущенні та випадінні вагіни.

Масаж при аменорей. Масаж при порушеннях репродуктивної функції у жінок. Масаж при нефроптозі. Масаж при захворюваннях нервової системи Фізіологічна дія масажу на нервову систему. Захворювання нервової системи. Протипоказання та показання для проведення масажу. Методика проведення масажу при захворюваннях нервової системи. Помилки при виконанні. **Масаж при безсонні, методичні вказівки.** Масаж при депресії, методичні вказівки. Масаж при різних типах невралгії та невритах (міжреберна невралгія, невралгія потиличного нерва, невралгія трійчастого нерва, попереково-крижовий радикуліт, неврит лицьового нерва), методика проведення. Масаж при наслідках порушення мозкового кровообігу. Масаж при дитячому церебральному паралічі (спастичні та в'ялі паралічі).

Масаж при травмах периферійних нервів. Масаж при головному білі. Масаж при захворюваннях опірнорухового апарату та шкіри Дія масажу на опорно-руховий апарат. Захворювання опорно-рухового апарату.

Методика проведення масажу при дистрофічно-дегенеративних захворюваннях опірно-рухового апарату: артриті, остеоартриті, остеохондрозі, остеопорозі, остеохондропатіях. Протипоказання та показання для масажу при захворюваннях суглобів.

Методика проведення масажу при травмах опірно-рухового апарату. Масаж при забоях. Масаж при розтягненнях зв'язково-м'язового апарату. Масаж при переломах. Масаж при контрактурах. Помилки при виконанні. Масаж при набутих деформаціях опоро-рухового апарату. Масаж при дефектах постави. Масаж при сколіозах. Масаж при плоскостопості. Захворювання шкіри. Протипоказання та показання для масажу при захворюваннях шкіри. Особливості проведення антицелюлітного масажу. Масаж при опіках і відмороженнях. Помилки при виконанні.

Масаж у дітей 1-3 року життя. Особливості методики дитячого масажу. Гігієнічні вимоги при проведенні дитячого масажу. Показання до масажу. Методичні особливості масажу для дітей 1-го року життя. Фізіологічний та психологічний вплив масажу на дитячий організм. Методичні особливості масажу для дітей 1-3 років життя. Дитячий профілактичний масаж: загальний та масаж окремих ділянок тіла. Поєднання фізичних вправ з процедурою масажу. Масаж при підвищеному або зниженому м'язовому тонусі. Масаж при кишкових кольках. Масаж при запорах. Масаж при клишоногості. Масаж при плоскостопості. Масаж при дисплазії кульшового суглоба. Масаж при пупочній грижі.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

- 1.Белая Н.А. Массаж лечебный, оздоровительный: Практическое пособие. — М., 1997.
- 2.Бирюков Л.А. Массаж: Учебник для академий и институтов физической культуры. — М., 1988.
- 3.Бирюков А.А. Массаж: Учебник для вузов. — М., 2003.
- 4.Бирюков А.А. Лечебный массаж: Учебник для вузов. — М. : Издательский центр «Академия», 2004.
- 5.Васичкин В.И. Техника массажа. Тюмень, 1992.
- 6.Васечкин В.И. Лечебный и гигиенический массаж. — Минск 1996.
- 7.Вербов А.Ф. Основы лечебного массажа. М. : Медицина, 1996.
- 8.Дубровский В.И. Применение массажа при травмах и заболеваниях у спортсменов. - Л., 1991.

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).

Адаптація та функціональні резерви спортсмена

1. КОД: ВБ 1.6.

2. РІК НАВЧАННЯ: 3

3. СЕМЕСТР: 5

4. ЛЕКТОР: кандидат фізичної культури та спорту, доцент Ніфака Я.М.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ: Набуття гнучкого способу мислення, який дозволяє зрозуміти та розв'язати проблеми та задачі, зберігаючи при цьому критичне ставлення до сталих наукових концепцій. Породження нових ідей (креативність). Здатність пропонувати рішення, що не є очевидними. Здатність застосовувати знання на практиці. Здатність ефективно розв'язувати практичні задачі використовуючи професійні знання. Здатність самостійно та відповідально приймати рішення в професійній сфері на основі аналізу та синтезу, з урахуванням критичних зауважень та на основі творчого підходу, норм загальнолюдської та професійної етики. Здатність використовувати інформацію з суміжних галузей знання та роз'яснювати її. Вміння донести власні висновки і знання та пояснення до фахівців та нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються. Здатність до постійного професійного самовдосконалення. Здатність аналізувати форму і будову тіла людини у зв'язку з функціональною активністю.

6. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

знати: поняття, види, стадії формування адаптації, основні положення теорії адаптації; структурні зміни організму людини під впливом фізичних навантажень; основні положення адаптації систем енергозабезпечення, анатомо-фізіологічних систем організму до фізичних навантажень; основи адаптації організму спортсменів у процесі багаторічної підготовки; реакції адаптації організму спортсмена до різних кліматично-географічних і погодних умов.

вміти: реалізувати між предметні зв'язки; формувати спеціальні знання про позитивний вплив раціонально організованих занять фізичними вправами на організм людини та її особистість; аналізувати складну систему пристосувальних змін в організмі людини до різних фізичних навантажень в процесі багаторічної спортивної підготовки.

7. ПРЕРЕКВІЗИТ: Теорія та методика фізичного виховання.

8. ЗМІСТ КУРСУ:

Загальні основи адаптації і закономірності її формування у спорті. Поняття адаптації. Генотипічна і фенотипічна адаптація. Прояви адаптації у спорті. Реакції адаптації: загальний адаптаційний синдром, стрес-синдром, реакції першого ряду, реакції другого ряду, термінові і довготривалі реакції. Формування функціональних систем організму. Ланки функціональної системи: аферентна, центральна регуляторна, ефекторна. Поняття «функціональні резерви організму спортсменів». Поняття термінової адаптації і стадії її формування. Поняття довготривалої адаптації і стадії її формування. Деадаптація, переадаптація і

реадаптація у спорті. Адаптація м'язової, кісткової і з'єднувальної тканин до фізичних навантажень. М'язи їх функція, різновиди і структура. Перебудова м'язів під впливом різних фізичних навантажень статичних і динамічних, помірних і межових).

Структурно-функціональні особливості рухових одиниць м'язів. Характеристика м'язових волокон різного типу. Зміни у м'язових волокнах під впливом фізичних навантажень: гіпертрофія (саркоплазматична і міофібрилярна) і атрофія. Внутрішньом'язова і міжм'язова координація. Адаптаційні зміни в кістковій системі спортсмена. Адаптаційні зміни з'єднувальної тканини.

Адаптація систем енергозабезпечення. Характеристика джерел енергозабезпечення м'язової діяльності: анаеробне алактатне, анаеробне лактатне, аеробне). Енергозабезпечення м'язової діяльності: джерело, шлях утворення енергії, час утворення, термін дії, тривалість максимального виділення енергії. Потужність і ємність джерел енергозабезпечення. Резерви адаптації анаеробної системи енергозабезпечення (максимальна потужність і максимальна ємність джерел). Резерви адаптації аеробної системи енергозабезпечення (адаптація кисневотранспортної системи і систем утилізації кисню).

Адаптація анатомо-фізіологічних систем організму до фізичних навантажень. Адаптація серцево-судинної системи до фізичних навантажень. Адаптація дихальної системи до фізичних навантажень. Адаптація нервової системи до фізичних навантажень. Адаптація ендокринної системи до фізичних навантажень. Адаптація сечовидільної системи до фізичних навантажень.

Реакції адаптації організму спортсменів на фізичні навантаження. Характеристика і класифікація навантажень у спорті. Компоненти фізичних навантажень і їх вплив на формування реакцій адаптації. Специфічність реакцій адаптації організму спортсмена на фізичні навантаження. «Перехресна адаптація». Вплив навантажень на організм спортсменів різної кваліфікації і підготовленості. Реакції організму спортсмена на змагальні навантаження.

Втома і відновлення у системі підготовки спортсменів. Загальні поняття втоми і відновлення. Розвиток втоми при напруженій м'язовій діяльності. Протікання відновних процесів в організмі спортсменів після виконання тренувальних навантажень. Втома і відновлення при навантаженнях різної величини і спрямованості. Втома і відновлення залежно від кваліфікації і тренуваності спортсменів.

Формування довготривалої адаптації у процесі багаторічної підготовки спортсменів. Фактори, що визначають тривалість багаторічної підготовки спортсменів. Вік спортсменів і їх схильність до адаптації. Формування адаптації залежно від динаміки і спрямованості тренувальних і змагальних навантажень. Формування адаптації залежності від спортивної спеціалізації і статі спортсменів. Адаптація організму спортсменів упродовж року і макроциклу у зв'язку з величиною і спрямованістю навантажень. Періодизація річної підготовки як основа формування ефективної довготривалої адаптації.

Адаптація організму спортсменів в умовах висотної гіпоксії. Кліматичні умови середньогір'я і високогір'я. Гірські рівні: низькогір'я, середньогір'я, і високогір'я. Стадії адаптації людини до висотної гіпоксії: гостра, перехідна і стійка адаптація. Фактори, від яких залежить швидкість досягнення стійкої адаптації до висотної гіпоксії. Реакції адаптації постійних жителів гір. Форми гіпоксичного тренування (природне і штучне). Оптимальна висота для гірської підготовки. Термінова акліматизація спортсменів при підготовці у горах. Реакліматизація і деадаптація після повернення спортсменів з гір.

Адаптація організму спортсменів до умов високих і низьких температур. Організм спортсмена в умовах різних температур. Гіпертермічні травми: судоми, теплові перенавантаження, тепловий удар. Реакції організму спортсмена в умовах високих температур. Взаємодія між механізмами теплової рівноваги в організмі і умовами навколишнього середовища. Адаптація організму спортсмена до умов високих температур. Фактори, що визначають швидкість адаптації спортсмена до умов жару. Адаптація спортсмена до умов холоду. Тренування і змагання в умовах високих і низьких температур.

Десинхронізація і ресинхронізація циркадних ритмів у спортсменів. Добові зміни у стані організму спортсмена. Тренування і змагання у різний час доби. Десинхронізація циркадних ритмів організму спортсмена після дальніх перельотів. Причини, від яких залежить тривалість ресинхронізації ритмів організму спортсмена після дальніх перельотів. Тимчасова адаптація спортсменів після дальніх перельотів.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Булатова М.М. Спортсмен в различных климатично-географических и погодных условиях /М.М. Булатова, В.Н. Платонов. – К.: Олимпийская литература, 1996. – 177 с.
2. Маленюк Т.В. Основы адаптации у спорті. Навчальний посібник /Тетяна Володимирівна Маленюк. – Кіровоград: КОД, 2012 – 120 с.
3. Платонов В.Н. Адаптация в спорте /Владимир Николаевич Платонов. – К.: Здоров'я, 1988. – 215 с.
4. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте /Владимир Николаевич Платонов. – К.: Олимпийская литература, 1997. – 584 с.
5. Платонов В.Н. Периодизация спортивной тренировки. Общая теория и ее практическое применение /Владимир Николаевич Платонов. - К.: Олимпийская литература, 2013. - 624 с.
6. Платонов В.Н. Подготовка квалифицированных спортсменов /Владимир Николаевич Платонов. – М.: Физкультура и спорт, 1986. – 288 с.
7. Платонов В.Н. Современная спортивная тренировка /Владимир Николаевич Платонов. – К.: Здоров'я, 1984. – 264 с.
8. Платонов В.Н. Теория и методика спортивной тренировки /Владимир Николаевич Платонов. – К.: Вища школа, 1984. – 350 с.

9. Платонов В.М. Фізична підготовка спортсменів /В.М. Платонов, М.М. Булатова. – К.: Олімпійська література, 1995. – 320 с.
10. Савка В.Г., Радько М.М., Воробйов О.О., Марценяк І.В., Бабюк А.В. Спортивна морфологія: Навчальний посібник /За ред. Радька М.М. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2007. – С. 64 – 83.
- 10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 11. МОВА НАВЧАННЯ:** українська
- 12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ** (за наявності).

Спортивний туризм

1. **КОД:** ВБ 1.7.
2. **РІК НАВЧАННЯ:** 4
3. **СЕМЕСТР:** 8
4. **ЛЕКТОР:** к.ф.н.,доц. Ярчук Г.В.
5. **КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ:** Набуття гнучкого способу мислення, який дозволяє зрозуміти та розв'язати проблеми та задачі, зберігаючи при цьому критичне ставлення до сталих наукових концепцій. породження нових ідей (креативність). Здатність пропонувати рішення, що не є очевидними. Здатність застосовувати знання на практиці. Здатність ефективно розв'язувати практичні задачі використовуючи професійні знання.. Здатність самостійно та відповідально приймати рішення в професійній сфері на основі аналізу та синтезу, з урахуванням критичних зауважень та на основі творчого підходу, норм загальнолюдської та професійної етики. Здатність використовувати інформацію з суміжних галузей знання та роз'яснювати її. Вміння донести власні висновки і знання та пояснення до фахівців та нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. Здатність до постійного професійного самовдосконалення. Здатність до формування системних знань відносно фізіологічної характеристики станів організму, формування рухових навичок та адаптаційних процесів щодо навантаження організму.
6. **РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**
знати: законодавчу базу, суспільні функції, систему управління туризмом; зміст і особливості різновидів туризму; туристські ресурси України; організаційні засади проведення туристської роботи; вимоги до безпеки туристської діяльності; основи програмування навантажень та контролю їх впливу на організм людини.
вміти: організувати туристські мандрівки з пішого, водного, лижного і спелеотуризму; організувати туристські злети і змагання по видам туризму; надавати першу долікарську допомогу; організувати управлінську діяльність у низових туристських колективах різного типу.
7. **ПЕРЕКВІЗИТ:** Теорія та методика фізичного виховання.
8. **ЗМІСТ КУРСУ:**
 Туризм - важливий засіб зміцнення здоров'я і гармонійного розвитку. Роль туризму у вихованні молоді. Туризм - важлива галузь в розвитку національної економіки. Туризм і екологія. Розкриваються завдання, зміст та форми туристської роботи в навчальних закладах. Висвітлюється підготовка туристів шкільного віку. Оздоровчо-спортивний туризм у вищих навчальних закладах (ВНЗ).Розкриваються особливості спеціальної підготовки керівника С-О туристських походів. Розглядається питання ведення польового щоденника. Способи використання зарисовок абрисів, кроків. Розглядається підготовчий етап до походу способи базування. Туристські маршрути та їх класифікація за змістом, способом пересування, за сезонністю, за тривалістю, за складністю, за інтенсивністю використання. Висвітлюються методичні принципи розробки туристських маршрутів та їх маркування та знаки. Зміст і методи загальної фізичної підготовки туристів. Завдання та засоби ЗФП, методи вивчення показників фізичного розвитку та фізичної підготовленості. Методи дослідження рухових якостей. Завдання, зміст та методи проведення навчально-тренувальних занять. Основні принципи та методи навчання. Планування та структура тренувальних циклів. Методика проведення тренувального заняття. Особливості підготовки спортсменів-туристів вищої кваліфікації. Організація і методика проведення туристських змагань, злетів. Змагання з пішого туризму, з туристської техніки, з спортивного орієнтування та топографії. Туристські зльоти, конкурси. Формування суддівських колегій та зміст їх роботи. Охорона здоров'я в туристському поході. Медичні вимоги до учасника туристського походу, самоконтроль в поході, перша медична допомога, оцінка стану потерпілого, основні правила і прийоми надання першої медичної допомоги. Основні прийоми реанімації, обов'язки санінструктора в туристському поході. Похідна аптечка.
- 9.**РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:**
 1. Хартія туризму і її складова частина «Кодекс туриста», Прийняті на сесії Генеральної асамблеї ВТО (Софія), 1985 / Збірник нормативно-правових актів «Туризм в Україні», т.5, під заг. ред. Вихристенка Б.І., «ІВА», м.Ужгород, 2000р. - 280с.
 Режим доступу:http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_640
 2. Глобальний етичний кодекс туризма: прийнят Генеральною ассамблеєю Всемирной Туристской Организации 1 октября 1999 г. / Туризм в Україні: Збірник нормативно-правових актів у п'яти томах (офіційне видання).- Т.5.- Ужгород, 2000.- С.119.
 3. Манільська декларація зі світового туризму. Прийнята Всесвітньою конференцією по туризму

(Філіппіни), 1980 / Вахмистров В.П., Вахмистрова С.И. Правовое обеспечение туризма, «Изд-во Михайлова». - 2005. - С. 56.

4. Конвенція з охорони біорізноманітності, 1992. Програма дій «Порядок денний на ХХІ століття» / Переклад з англійської: ВГО «Україна. Порядок денний на ХХІ століття».

10. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

11. МОВА НАВЧАННЯ: українська

12. ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ (за наявності).